

Astrupgaardslægten
(eller SØREN ASTRUPSLÆGTEN)

*A4 Søren Christensen (Astrup)
og hustru Ane Christensdatter*

A4 Søren Christensen, kaldt Søren Astrup f. 22.11.1814 på Astrupgaard, som han arvede, d. 13.5.1895, g. 1841 m.
Ane Christensdatter f. 15.9.1823 (efter kirkebogen 16.9.1823), d. 8.10.1912; (D. af gdr. Chr. Hansen i Vestergaard, Klok-mose, og hustru Maren Andersdatter f. 16.2.1800, d. 28.7.1888; D. af gdr., kromand og sognefoged Anders Hansen, kaldt An-ders Ravensbjerg — efter hans gård i Brejning — hvis søn Hans Sig blev gift med Maren A2 og hvis datter Mette blev gift med Jakob Christensen A3 kaldt Jakob Søndergaard).

Vi ser da, at Søren Astrups slægt hører til Ravensbjergslægten ligesom Hoversig — og Søndergaardslægten.

Kun undres man umiddelbart over, at de 3 søskende blev gift omtrent samtidig, skønt Søren's kone er en generation senere end svogrenes koner, men det viser sig — forklarende — at Maren Andersdatter er født 10 år før hendes søskende i Hover og Søndergaard — og så er den undren ovre.

Da Anders Ravensbjerg og hustru dominerer i slægterne A2, A3 og A4, er det rimeligt, at vi lader kirkebøgerne fra Viborg Landsarkiv fortælle om dem:

Anders Hansen Ravensbjerg var søn af gårdmand Hans Lau-ritsen i Østergaard, Nr. Vium Sogn, og blev født her som tvil-ling 3.12.1772. Han døde 5.3.1861, 88 $\frac{1}{4}$ år gl. og var da enkemand og aftægtsmand i Søndergaard. Det vil altså sige, at han var sine sidste år hos datteren Mette, hvad vi ikke har hørt noget om før.

Hans kone Dine Madsdatter var født 9.1.1777 i Vorgod sogn som datter af Mads Michelsen og Maren Christensdatter; hun døde 15.4.1839, 62 år gammel.

Anders Hansen og Dine Madsdatter er viet i Vorgod sogn 1799.

En sønnesøn Søren Vestergaard B7 C4 har skrevet: Nogle op-lysninger og minder om Ane og Søren (Astrup) Christensen:

Til fætre og kusiner.

»For at bevare et minde om dem, deres hjem og virke, har jeg i dette lille hefte nedskrevet et uddrag af det, jeg kender om disse to prægtige mennesker, der var anset og æret af alle, som kendte dem.«

(Som det ses, er »slægtsminder« kun beregnet for en mindre kreds, men jeg har bedt om og fået tilladelse til at gengive det, stort set uændret, da jeg finder det smukt og meget værdifuldt, også m. h. t. oplysninger).

Omtrent 10 km nordøst for Skjern ligger Astrup by i Faster sogn. Byen ligger på et højdedrag, hvorfra man ser ud over et fro-digt landskab, hvor gårdene ligger tæt sammen. Både byen og om-egnen har nutidspræg.

Helt anderledes så egnen ud i midten af forrige århundrede. Hvor Astrup by nu ligger, lå der dengang kun et par gravhøje — »Wollehyw«, og talte deres tavse sprog om hensovede slægter. — I sognet fandtes kun få gårde, men store hedestrækninger. Til nogle af gårdene hørte der flere hundrede tdr. land — dette var

også tilfældet med Astrupgaard, der lå nær omtalte gravhøje. At gården har matr. nr. 1a, viser, at den har været denne sognedels største, ja, måske endog en tid den eneste gård — fra den er der udstykket en del gårde.

På den tid ejedes Astrupgaard af Søren Christensen, gift med Ane Christensdatter, datter af Chr. Hansen, Klokmose, Faster.

Astrupgaard var en typisk vestjydsk bondegård med lange, lave, stråtakkede bygninger, laden var en såkaldt agerrumlade, vist nok bygget af strandingstømmer. Stuehuset havde indvendig hvidkalkede lervægge og sandbestrøet lergulv, kun i soveværelset og i storstuen var der hvidskuret bræddegulv, storstuen var i husets hele bredde og meget rummelig, beregnet til fest og dans. I dagligstuen stod et langt bord med fast bæk ved den ene side og en skammel ved den anden. Desuden var der en stor bilæggerovn med en skuffe foroven, hvori der tørredes malt til ølbrygning. På væggen hang et ur med røde æbler på urskiven og med blankpudsede messigkæder og lodder. Der findes endnu gamle møbler, som på den tid havde plads i stuerne.

I disse omgivelser levede altså Søren Astrup og Ane og delte med- og modgang.

Kort efter deres bryllup slagtedes der en ko til den ret store husholdning. Efter den tids skik var det husmoderens pligt at forestå slagtingen. En gammel nysgerrig kone indfandt sig nu for at se, om den endnu ikke 20 årige Ane nu også forstod sine sager. Da koen skulle parteres, stod Ane og betænkte sig lidt, så sagde konen: »Du har selvfølgelig lært, hvordan en ko rigtig skal skæres i stykker, tag kun fat!« Men nu kom Søren sin unge kone til hjælp, idet han sagde: »Det betyder intet, hvordan det bliver skåret i stykker — hvad der ikke er i det ene stykke er jo i det andet!« Så tog han kniv og sav og skar koen i stykker. — »Sådan var Søren så god til at hjælpe mig!« sagde Ane, da hun som gammel kone fortalte denne oplevelse.

Med årene blev Søren og Ane (eller Ann som hun i daglig tale kaldtes) velsignet med en stor børneflokk, nemlig 9 døtre og 2 sønner. Sønnerne fik begge navnet Chr. efter deres bedstefædre. I daglig tale hed de »store Kristen« B3 og »lille Kristen« B7. Sidstnævnte var den yngste, han blev med tiden den største, men hed fremdeles »lille Kristen«. Han kaldtes senere ved sit mellemnavn,

Vestergaard. Han var født med en vanskabt fod (ligesom sin fader). Hans moder græd, da hun første gang så ham. Hendes mand trøstede hende med at sige: »Det skal du såmænd ikke græde over, det er ikke godt at vide, hvem af vore børn vi skal få mest glæde af.«

Børnene fik hver sit arbejde at passe. På den store gård var der mange slags arbejde at udføre både ude og inde. Af mælken skulle der laves smør og ost, det var et stort arbejde. Det var datteren Marens B2 opgave altid at have et større antal store oste på lager, men da hendes mor var gavmild mod fattige folk og delte ud med rund hånd også af ostene, var det ikke så let altid at holde det bestemte antal — »for mor giver dem jo væk!« sagde Maren.

Der skulle bages rugbrød, brygges øl, laves klipfisk. Dette sidste foregik på den måde: Når vesterhavsfiskerne om foråret kom ind med store fangster torsk, sendte de en mand, en såkaldt løber, rundt til de omliggende sognes større gårde med underretning derom, og så kørte man ufortøvet til havet efter et læs torsk. De blev så rensat og hængt til tørring langs lademuren. Fisker kunne så bruges hele året. De større børn havde kvierne, en stor fåreflokk og gåseflokk at vogte. Deres far var streng imod dem, dersom dyrene kom i kornet.

En dag havde en af drengene (5—6 år) fået fat i en hammer og søm, hvormed han slog en mængde huller i et kalveskind, der var udspændt til tørring på en ladedør for senere at sælges. Da hans far opdagede, at skindet var ødelagt, fik han fat i den lille synder, og idet han pegte på skindet, spurgte han vredt: »Hvem har gjort det?« men da drengen glad og fri svarede: »Det har jeg gjort!« fik han slet ingen straf — kun en formaning. Det glemte drengen aldrig.

Søren Astrup var en meget foretagsom mand. Han prøvede på at forbedre jord og avl så godt, det lod sig gøre. På ejendommen findes store mergelgrave, derfra er marken merglet. Kalkindhølet var lavt, så der skulle bruges mange læs »lim«, som man kaldte det, pr. tdr. land. For at forbedre sæden, pillede han de bedste kerner fra og fik på den måde et lille parti sæd til videre fremavl.

Han drænede forskellige steder i marken med kampestensledning. Heden kunne på den tid (hvor kunstgødning endnu ikke

fandtes) kun opdyrkes lidt efter lidt af mangel på gødning. Engene var højt i kurs, fordi der groede det uden gødning og gav værdifuldt foder. Søren Astrup købte eng til 1100 kr. pr. tdr. land — det var mange penge dengang. Til gården hørte store engarealer, ca. 18 tdr. land eng og kær med tørvejord hjemme ved gården og desuden enge i Skjernaadalen.

Det var et drøjt stykke arbejde at få dette store areal slået med le, revet med hånddrive og vel for en stor part kørt hjem med studespand. Ad dårlige veje trak de sindigt de træakslede vogne den ca. 15 km lange vej til Skjernengene og hjem igen med et læs hø hver dag. De træakslede vogne måtte smøres godt i madfedt til så lang en tur, ellers »skreg« de, inden de kom hjem igen. Man var mange folk på gården — man levede sammen i god forståelse og havde det meget fornøjeligt til daglig. — Når der f. eks. skulle høstes, fortæller en af døtrene, var der 6 karle til at høste og 6 piger til at »binde op« (binde negene), man fulgtes ad — både i skår og når man gik tilbage for at begynde på et nyt skår. De havde »trøsteren« (madkassen) og »skægmanden« (ler-øldunken) med og spiste i marken.

Man havde i over 20 år en karl på gården — Jeppe hed han, han var godmodig, men småt begavet, han havde hans medtjenere mange småløjer med. Således hændte det engang, de bjergede hø ved den vandrige Skjern Aa, at de fik ham til at vade tværs over åen med alt sit tøj på, fordi de påstod, at ovre på den anden side var der en pige, som gerne ville tale med ham. — En pinse-dags morgen var Jeppe ikke til at finde. Endelig blev man opmærksom på, at en mand stakkede tørv langt ude i heden — det var Jeppe. Han var stået tidligt op, og da han syntes, det så ud til regn, skyndte han sig ud i heden for at stakke de tørre tørv trods helligdagen. Da han kom hjem, sagde han ydmygt og undskyldende til sin husbond: »A tør', det trak sådan op til regn!« Engang klagede han til sin husbond over, at det var så koldt i karlekammeret, hvortil Søren Astrup, som var meget spøgefuldt anlagt, svarede: »Så kan vi bytte soveværelse, Jeppe!« — Da det så blev sengetid, rejste Søren sig, og idet han gik hen mod døren, sagde han henvendt til Jeppe: »Ja Jepp', så go'r a ad æ kaa'l-kammer!« — Jeppe stod og så nedad, glippede med øjnene og sagde så: »A tøv's lissom de er sådan halv sær!« — Der blev

ikke noget bytte, og Jeppe klagede ikke oftere. Engang havde Jeppe dog fået plads på en anden gård, men kunne ikke finde sig i at være der og bad om at få lov at komme tilbage til Søren Astrups igen, og det kom han. —

Livet på Astrupgaard var præget af arbejde, flid og stor sparsommelighed i det daglige — intet måtte spildes. Når fårenes vogter drev omkring med flokken til græsbevoksede lavninger på de store heder, havde de strikkestrømpen med for at udnytte tiden. — En dag havde datteren Kristine tabt en strikkepind derude i lyngen — hun var meget ked af det og bad derfor Gud så mindelig om at måtte finde den igen — hun gik så tilbage og ledte og fandt sin strikkepind. Denne bønghørelse af sin barnebøn var senere værdifuld for hende.

En dag Søren Astrup var i marken med stude og vogn, greb han en levende hare — han fik den med på vognen. Haren skreg op, så studene blev skræmt og fo'r afsted hjemad med vognen. Børnene løb ind til deres mor og sagde: »Studene kommer springende med vognen, og hvad mon der er i vejen med far, han skriger sådan!« men det var altså haren, de havde hørt.

Lærer Pedersen fortæller i sin bog »To Hundrede Aars Trosliv«, at der en dag kom en mand til Astrupgaard og præsenterede en hest, han havde købt, og efter at have fortalt om handelen, spørger han: »Synes du ikke, det er en god handel?« hvortil Søren Astrup svarede: »Jeg synes næsten, det er for god en handel!« — Denne udtalelse vidner om, at han var en retsindig mand.

En dag kom en fattig husmand og hans kone til Søren for at forhøre, om han kunne undvære en ko — de havde vist mistet en ko. — Jo, de kunne godt købe en, og Søren har sikkert forlangt en rimelig pris. Da husmanden alligevel betænkte sig, siger hans kone til ham: »Synes du, prisen er rimelig, så slå dog til i den gode Guds navn!« og så slog manden til.

Søren Astrup var på mange måder en selvhjulpen mand, idet han havde indsigt i og handelag til at kunne lave mange forskellige slags arbejder. Ved sin høvlebænk og i sin smedie var han meget optaget, og i de lange vinteraftener sad han i sin stue og lavede strikkepinde, hæklenåle m. m. i ben. — Af halm udførte han smukke arbejder, f. eks. store humlekurve med låg, bikuber, såkurve m. m., alt forarbejdet med stor akkuratess. Man levede

et arbejdsomt hjemmeliv. Tiden blev taget vel i agt også i aften-timerne, da var alle forsamlet i den rummelige dagligstue, og hver havde sit arbejde at udføre.

Under loftsbjælken hang en tranlampe (vel nærmest en skål) med et siv til væge og kastede sit sparsomme lys over stuen. Nærmest lyset sad børnene, der skulle læse lektier, og de, der syede, længere tilbage, de, der kartede og spandt eller strikkede. Fårenes uld var materiale til næsten utallige timers arbejde for gårdens kvinder, før det var forvandlet til gang- og sengeklæder for den talrige familie samt til de mange brudeudstyr, der med tiden blev brug for.

Karlene var også i arbejde, de snoede sime (tyndt halmreb) til at fastsy stråtag med og lavede forskelligt andet arbejde om aftenen.

De levede alle i god forståelse med hverandre og havde sans for humor, så de har uden tvivl haft det hyggeligt og fornøjeligt sammen. Søren Astrup var ung med de unge. Af og til kom unge fra nabolaget, og de fik en dans, mens han blæste på fløjte. Søren Astrup og Ane levede de første år af deres ægteskab som de fleste andre i åndelig henseende. De beflittede sig på at føre et retskaffent liv, gik i kirke, læste en prædiken om søndagen og lærte deres børn at bede aftenbøn, men de holdt også julegilder med dans og deslige efter skik og brug.

I årene 1860—70 begyndte der i Vestjylland en åndelig opvågning, der bl. a. gav sig udslag i, at lægprædikanter begyndte at rejse rundt og holde »gudelige forsamlinger« på gårde eller hvor man ønskede det. Flere af disse prædikanter: Julius Dalstrøm, Chr. Møller m. fl. kom også til Astrupgaard og holdt møder. Der kom man også i besiddelse af Rosenius' skrifter, som ikke mindst de voksne børn ivrigt læste i og derved blev delagtige i evangeliet. En dag kom et par af døtrene hjem fra et møde, lykkelige og glade over det, de havde hørt. Straks de var inden for hjemmets dør, udbød den ene med varme: »Tænk — forløsningen er vundet ved Jesu Kristi blod, med Gud på sikker grund er sluttet freden. Hvi har jeg gået ængstelig? Min sag den er jo god« — o.s.v. (Ahnf. sange nr. 65), hvortil faderen betænkelig sagde: »Så, så, tag det nu med ro!« Ved et møde kort efter, hvor Chr. Møller talte over salme 89, kom Ane Astrup til tro på sine

synders forladelse, så hun med glædestårer udbød: »Nu kan jeg se, at jeg kan blive salig!« — Denne troens vished blev også Søren til del. Han kendte til striden for freden og udtalte engang: »Der er kamp om min sjæl!« Hans kone fortalte følgende: »En dag kom jeg ud i laden og fandt der min mand på knæ i bøn, jeg knælede ved hans side. — Da han igen rejste sig, spurgte jeg: »Er der noget, der trykker dig, Søren?« Han svarede: »Ja — du ved, jeg er dårlig til at læse for andre, og nu vil jeg gerne læse Guds ord for vore folk til daglig. — Det bad jeg om hjælp til!« Hans bøn blev hørt. Der blev herefter holdt husandagt. I begyndelsen hjalp de hinanden med det. Efterhånden vandtes hele den store børneflokk for Herren. Et nyt liv var begyndt på Astrupgaard. Dansens larm hørtes ikke mere, men lovsang til Gud fra en lykkelig familie.

Mens tiden randt, og tranlampen afløstes af petroleumslampen, studepandet af heste og den grønmaledede stadsvogn med den smukt udskårne vognkasse (tildels bevaret endnu) erstattedes med fjedervognen — førte den også med sig, at børnene blev færdige til selv at få et hjem. — Til Maren B2 og hendes mand, Mads Christiansen, lod Søren fraskille jord samt lod opføre beboelse og lidt udhus, så de kunne begynde bedriften. Et par år efter fraskiltes igen jord til Kristine B4 og hendes mand, Karl Christiansen (broder til Mads Christiansen), og der blev ligeledes bygget begyndelsen til en gård til dem.

Til de indvendige mure brugtes hjemmelavede lersten — »grå sten«. Søren Astrup havde også en lille teglovn ude i marken, så muligvis er alle stenene til ydermurene brændt der. Det hele muredes i ler. Byggeriet gav meget arbejde til gårdens folk.

Den ældste datter, Mette, var svagelig. Hun havde en dårlig ryg, var tunghør og led af astma. Hun var familiens syerske — hun blev hos sine forældre al sin tid. En dag stod Mette og hendes søster Karen B5 for sig selv i et udhus og »hviskede« sammen om forlovelser, de hemmelige og de mulige. Karen sluttede med at sige: »Det værste er, at jeg synes, der ingen er til Kræsten«. — »Hva'?'« sagde Mette. — Så måtte det jo gentages noget højere. Kristen Vestergaard, som ubemærket var i nærheden, hørte det også, og han morede sig over søstrenes omsorg for ham. Med tiden blev der også en pige til ham. Hans søster, Dine, kom nogle år

efter i tjeneste hos sognefoged Mikkil Jensen, Skjern, hvor hun »bløw' så møj godt te må 'd«, sagdes der. Dette blev nok anledning til, at datteren der, Mette Kathrine, og Kristen Vestergaard blev kendt og senere gift.

Den ældste søn, Kristian Astrup, overtog ret tidlig slægtsgården. Han spurgte en dag sin far, om han kunne købe gården, og i så fald til hvilken pris. Faderen forlangte for gården, men regnede ikke med, at Kr. Astrup kunne klare det med pengene. — »Jeg vidste jo ikke,« sagde han siden, »at han havde Jens Astrup i baggrunden.« Men Kr. Astrup kunne betale købesummen — han var nemlig hemmelig forlovet med Kirsten Marie, datteren fra nabogården.

Købesummen var ret beskeden, i kontanter vistnok 4000 rbd., men dertil kom en ualmindelig stor aftægtsforpligtelse. Søren, Ane og Mette skulle have lejlighed på gården for livstid. Der skulle ydes dem pleje og begravelse. Den årlige aftægtsydelse omfattede alt, hvad de havde brug for: mælk, brød, kartofler, alle slags kolonialvarer, slagt, brændsel, får i græsning, så de havde rigelig uld. Altsammen i større mængder, end de kunne forbruge, så der var overflod i aftægtslejligheden. — Kristen Astrup Sørensen overtog Astrupgaard i 1874.

Dog flyttede Søren Astrups ikke straks i aftægtslejlighed. Han havde nemlig fraskilt et stykke jord ca. 1 km fra gården — dertil flyttede han et stykke af laden og byggede et stuehus. Til dette nye hjem drog Søren og Ane med børnene: Mette, Kristen og vel mindst een mere af de endnu ugifte døtre. Søren Astrup og hustru boede derefter i 7 år på den nybyggede udflyttorejendom — afstod den omkring 1882 til sønnen Chr. Vestergaard.

De tog så ophold på Astrupgaard til deres død, når undtages, at de sommeren 1883 boede hos Chr. Vestergaard, indtil det nye stuehus blev færdig. — Dette år (1883) lod Kr. Astrup nemlig et stort og efter den tid ualmindeligt velbygget stuehus opføre med rummelig aftægtslejlighed til sine forældre og søster. Han var flere gange syg af lungebetændelse, som han også døde af på sygehuset i Tarm den 24.5.1886.

Der er bevaret et brev fra Chr. Vestergaard, skrevet til hans broder nogle dage før han døde — lidt afkortet lyder det således:

Astrup den 21. maj 1886. »Kjære, elskede broder!

Herren velsigne dig både til legem og sjæl, og måtte hans fred, som overgår al forstand, bevare både hjerte og tanker i Kristus Jesus! Amen. Så sidder jeg nu her for at opfylde dit ønske, og det er med hel forunderlige tanker.

Min kære, min eneste broder, aldrig før har jeg således forstået, hvor nær vi er sammenbundne med kødets bånd, og hvor tomt det ville være ikke at have nogen broder mere på jorden. Tankerne herpå og på de endnu ømmere bånd, som derved ville bristet*), nedsætter mig i en hel tom og vemodsfuld stemning. Men forlad mig broder, det er nu slet ikke ret, at jeg derved måske opvækker dine følelser ved at fremsætte mine egne, men måtte Gud selv stille vore hjerter og give os nåde til at se alt fra Gud og alt i Gud, da var man lykkelig. —

Ja kære broder, se på Gud, istedet for på dig selv. Han banker atter kærlighedens slag på dit hjerte, og hvad vil han dermed sige? — »Se hvor jeg elsker dig«. Dette er det rette billede af Gud, så er han malet for os i ordet — bed om nåde til at holde det klart for dit hjerte.

Hvor godt at vende sine øjne bort fra, hvad der er i og hos sig og lægge sig til hvile på den evig klippefaste grund: Guds egen frie udkårelse i Kristus Jesus, at han udvalgte os i ham efter sin egen viljes velbehagelighed, sin herlige nåde til lov. Alt hvad der er i os er falsk og bedrageligt, men her er grunden til lykke og fred. Ja Gud være evig tak og pris!

»Vel har du valgt en fattig brud, men valget var jo frit«.

Og så kære broder, ved jeg intet andet råd at give, end som du er at kaste dig i nådens favn — hvordan du er eller har været, kommer ikke der i betragtning, blot du kommer. Den som kommer til mig, kaster jeg ikke henud, siger Jesus. Han vil ingen synders død, og den, som med frygt for sit eget hjertes bedrag kommer til ham, skal ved Guds evige trofasthed blive frelst og salig.

Og så, kære broder, sender jeg måske min sidste hilsen og farvel. Tak for svundne dage. Gud give os et glædeligt gensyn hjemme hos vor fader. Jeg har de hjerteligste hilsener at bringe

*) Båndet mellem ham, hans hustru og børn.

dig fra din kone og børn, forældre og søskende. Vi er alle raske. Og så skriver jeg endnu engang med tårer hjertelig hilsen og farvel fra Mette Kathrine og din broder Kristen.»

Da stuehuset var færdig i efteråret 1883 flyttede Søren Astrup og Ane samt Mette tilbage til Astrupgaard i aftægtslejligheden og fortsatte deres arbejde ved høvlebænken, rokken og symaskinen. Søren udtog selv alt sit træ hos tømmerhandleren, det skulle være ekstra godt. Eg eller det fede, røde fyrretræ, som næsten hverken orm eller tiden kan bide på. Han lavede ben-pølsepinde til præstegården i Borris. I sine sidste år gik han ved stok til daglig — den afmærkede han som alenmål (så man kan sige, han havde tommestokken ved hånden). Den gemmes i familien. —

I gårdens vestlige længe var en port, som altid var lukket, men en dag, der var begravelse over en af Kr. Astrups små piger C1, blev porten lukket op, så kisten kunne føres den vej fra gården. En lille pige spurgte Søren Astrup: »Hvordan kan det være, at vi skal ud gennem den port i dag?« Han svarede: »Jo, det skal man en sådan dag!« Forklaringen er uden tvivl den, at den gamle vej fra denne port og langs med havens stendige til sognevejen, er den oprindelige vej til gården. — Den ældre slægt holdt fast på, at ved bryllupper og begravelser skal vogntoget »følge kirkevejen«, d.v.s. den oprindelige til gården udlagte vej. Det var altså af pietet mod gammel slægtsskik — derfor nævnes det her som et karaktertræk hos Søren Astrup. — Så vidt vides, findes der nu kun et brev, som Søren Astrup har skrevet. Det er til en datter. Skriften er fin — uden tvivl skreven med gåsefjer. Af brevets indhold følgende:

»Astrup 11. december 1884. Kjære datter.

Efter dit forlangende vil jeg skrive nogle ord. Hvad os angår, så har vi det, Gud ske tak, godt, skønt der nok kan være noget, som trykker lidt. Kunne det have været bedre for os at blive det fri, så er jeg sikker på, vi blev det. Vi har en kjær fader, som seer og ved, hvad der er os bedst tjenlig. Lad os derfor bede Gud om nåde til, at vi med tålmodighed tager imod alt, hvad Herren pålægger os.

Jeg har for nogen tid siden været ved Videbæk doktor. Han

sagde, han nok kunne hjælpe mig lidt, men kurere mig kunne han ikke, for mine lunger var for store«. — Brevet slutter: »Vi håber, du kommer hjem i julen og så ikke tager tiden alt for knap. Jeg må slutte med mange kærlige og hjertelige hilsener fra os til eder alle. Og vi ønsker eder en glædelig jul. Og så farvel i Jesu navn. Søren Christensen, Ane Astrup.«

Søren Astrup led gennem mange år af astma. Når det var værst, sov han om natten i kostalden — luften der hjalp ham noget. Med årene tog sygdommen til. Engang under et hårdt anfald udtrykte han sit salighedsråb med sangerens ord: »I frelsernavnet Jesus er al min salighed«. — I denne tro sov han ind den 13. maj 1895. I 1898 døde Mette B1.

Så var Ane Astrup nu ene i sin stue i mange år. Hun fik en god og kærlig pleje af sin svigerdatter, Kirsten Marie, og hendes døtre, samt hendes mand i andet ægteskab, Mads Lodahl.

Hun fulgte sine mange børn og børnebørn i tanker og omsluttede dem alle med kærlighed og vedholdende forbøn. Det var hende til stor glæde, når nogen af dem kom på besøg — da lyste hendes milde ansigt, og hun havde altid noget at traktere med. I sin have havde hun æbler og dejlige, gule blomster at forære bort af. Var det ikke frugttid, så kunne hun altid trække en kommodeskuffe ud og der hente et stykke kandis med en tråd igennem. Jo, hun var en herlig bedste at besøge. — En dattersøn fortalte, hvordan han som dreng var et ærinde hos sin bedstemor: »Jeg skulle med ud i haven, og bedste siger til mig: »Du må tage et æble af træet!« men så sagde jeg til hende: »Du må hellere give mig et, bedste« — for så vidste jeg, at jeg fik det største, hun kunne finde!« — Hun havde et kærligt sind mod alle. — Det største, der kan siges om hende, er dog, at hun var en gudfrygtig kvinde, der levede sit liv med Gud og blev til velsignelse for sin omgivelse, særlig for sine børn. — I sin sidste tid var hun svækket på evner. — Hun døde mæt af dage den 8. oktober 1912.

Hvordan gik det så Søren Astrup og Anes store børneflokk (og deres mange efterkommere)?

Ja, det er et kapitel for sig, tilmed så stort og omfattende, at vi må lade det ligge — men hver slægtsgren for sig bør nedskrive nogle minder for efterslægten.

Dog — så meget skal siges om børneflokkene fra Astrupgaard, at det gik dem alle godt. Mens de var sammen i deres barndomshjem, levede de med hverandre i skøn harmoni, og det fortsattes uændret gennem hele livet. — De fik troende ægtefæller, med hvem de levede med og for Herren.

Når de senere i livet nu og da var forsamlede ved familiefester, genlød stuerne af livlig samtale, spøg og latter, men man forsømte aldrig ved en sådan lejlighed at bruge Guds ord og samtale om det, og de sang mange åndelige sange sammen.

Deres stemmer er forstummede hernede iblandt os, thi også de er alle forlængst døde — dog nej — de lever. — De troede jo på Jesus, og han har sagt: »Jeg er opstandelsen og livet — den, som tror på mig, skal leve, om han end dør.« Joh. 11, 25.

Børnene samles i deres faders hjem. — Lad det også være vort evighedsmaal. Med taknemlighed mindes vi vore kære, deres kærlighed, deres opofrelse og deres forbønner.

Æret og velsignet være deres minde!

Børn B1—11

A4 B1 Mette Sørensen f. 10.12.1842, d. 26.11.1898; Mette var en meget gudfrygtig kvinde, holdt en tid søndagsskole i Hanning og — gik den lange vej.

Hun var meget afholdt af sine søskende, hvem hun rejste rundt til og syede for. Der var mange børn, så hun tog ophold hvert sted så længe, der var nyt at sy eller brugt at sy om. Ikke mindst det sidste tog tid, thi den tids »hjemmegjorte« tøj var der »hold i«, det kunne vendes og det blev vendt, om det så kun var en drengekasket.

Da Søren Astrups døtre var hjemme, gik de også om sommeren i uldne kjoler; det var for ringe at gå i bomuldskjoler. Mette skriver engang til en søster: Man kunne jo nok købe noget af det billige bomuldstøj, men når det er vasket et par gange, er det forbi med både farve og holdbarhed.

Ved disse ophold i hjemmene blev hun rigtig ven med børnene. En søsterdatter siger om hende: Moster Mette var livlig, vi holdt så meget af hende. På hende passer ordet: elsket og savnet.

A4 B1 Mette Sørensen

A4 B2 Maren Sørensen

Mads Christiansen, g. m. B2

B2 Maren Sørensen f. på Astrupgaard den 3.12.1844, d. 25.9.1932, g. 1871 m.

Mads Christiansen f. 21.9.1841, d. 15.8.1923; (S. af P. Christiansen, Bjerrum, Mosegaard, Øster Skjern) ejede en udflytter-

gård fra Astrupgaard mod nordøst på 18 tdr. land ager og 19 tdr. land hede, idag på 39 tdr. land.

De var meget stilfærdige og rettænkende mennesker, der måtte gennemgå store sorger, idet alle børnene på nær en døde som små eller ganske unge. I dag — med alle lægevidenskabens triumfer — kunne de alle have været reddet. Et eksempel på hans redelighed: En gang han byttede et vædderlam med en svoger B7 sørgede han for, at begge dyr blev vejet, »for jeg ville da nødig være dig for nær«, sagde han. Maren strikkede strømper til fattige børn.

Børn C1—6

C1 Søren Astrup Christiansen døde 14 år gammel af sukkersyge.

C2 Peter Christian Christiansen døde 11 år gammel af halssyge = difteritis.

C3 Ane Astrup Christiansen døde som lille af gastrisk feber.

C4 en pige, døde kort efter fødslen uden at blive døbt, blev smittet af C3 umiddelbart efter fødslen.

C5 Anton Christiansen f. 13.3.1880, døde 1901 af sukkersyge.

C6 Johan Christiansen f. 7.10.1883, g. 1910 m.

Kristine Astrup Vestergaard f. 4.6.1886; (D. af gdr. og missionær Chr. Vestergaard Astrup B7) altså en kusine.

Johan arvede fødegården, var søndagsskolelærer i hjemmet i mange år.

Børn D1—2

D1 Marie Christiansen f. 15.5.1911; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, g. 1934 m.

Peter Nygaard Knudsen f. 16.10.1909; (S. af gdr. P. Chr. Knudsen, Fæsterlund) har fødegården, der engang blev udskilt fra den østlige del af Astrupgaard.

Børn E1—4

E1 Ruth Nygaard f. 15.11.1939; E2 Martha Nygaard f. 15.9.1943; E3 Erling Nygaard f. 9.12.1945; E4 Gunner Nygaard f. 2.6.1948.

D2 Mads Christiansen f. 20.12.1916; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, har fødegården, g. 1940 m.

Kathrine Juul Christensen f. 30.10.1919; (D. af landmand P.

Kirsten Marie Jensen, g. m. A 4 B 3

A 4 B 3 Christen Astrup Sørensen

Christensen i Aadum, Tarm) Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød.

Børn E1—6

E1 Sonja f. 25.9.1941; E2 Mogens f. 7.7.1944; E3 Jonna Kristine f. 29.6.1946; E4 Inger Marie f. 20.1.1949; E5 Grethe f. 6.5.1954; E6 Peder Midtgaard f. 14.8.1955.

B3 Christen Astrup Sørensen f. 22.7.1846, d. 24.5.1886; ejede fødegården Astrupgaard, g. 1874 m.

Kirsten Marie Jensen f. 1.12.1851, d. 2.6.1941; (D. af gdr. Jens Madsen Astrup i nabogården) g. 1888 m.

Mads Lodahl Christensen f. 8.12.1860, d. 14.2.1923; (S. af gdr. P. Christensen, Sdr. Lodal, Fæster).

Datteren C2 skriver: »Af det, som mor fortalte fra sin første ungdom, husker jeg kun:

Må jeg ikke gå ned til Søren i aften og få mine fødder varme? (ved leg og dans). Der var nemlig ret livligt dernede (på Astrupgaard) men ret stille i hendes hjem. Det blev til kærlighed mellem Kr. Astrup som den tredjeældste og Kjesten Marie som den yngste fra nabogården, så det blev til et kort »flyt«, kun ca. 200 m.

Mor var rettænkende og ville gerne hjælpe dem, som ikke havde det så godt. Vi børn blev ofte sendt af sted med en god kurv; foruden gav hun til dem, der kom ved døren, og det kom der tit.

Det må have været en meget svær tid for mor, da først søster Ane døde, og far en måned efter af lungebetændelse. En søndag eftermiddag kom der bud fra Tarm, at mor og vi børn skulle komme og sige farvel til far. Vi sang just i det øjeblik: Jeg ved et navn så stort og kært, det navn har liv i sig. Det var faster Mette B1 og en anden faster, der sang. Vi børn kom hjem samme aften, men ikke mor.

Dagen efter, da vi gik og længtes efter mor, kikkede vi ind til bedstefar, og der sad mor, ganske hvid i ansigtet. Jeg ser det endnu, og det er for mig, som det var sidste gang, jeg så mor med sit sorte hår. Det blev hurtigt hvidt efter så stor sorg og savn.

Mor var altid flittig med sine hænder, men læste også meget, særlig af Luther og Rosenius.

Jeg mindes hende som en rettænkende og støt kvinde.«

Jeg (udg.) kan tiltræde den sidste bemærkning. Som 12 års dreng tjente jeg på gården. Jeg havde stor respekt for hende, god og dygtig som hun var, respekt for hendes stilfærdige og ligevægtige væremåde, der sammen med hendes legemlige rankhed gav en vis værdighed.

Således glemmer jeg ikke en middagsstund, da jeg var listet i jordbærrene og pludselig så hende stå i gangen uden at sige et ord. Jeg bad om forladelse og mødte kun venlighed. Jordbærrene blev ikke besøgt mere, og episoden blev ikke drøftet mere.

Børnene kan kun huske om deres far, at han var jæger og kom hjem med harer i tasken.

At han ikke har været en ubetydelig personlighed, forstår man af, at den unge sognepræst H. S. Vilstrup og han var ungdomsvenner og skrev sammen. Der er således bevaret et brev fra pastor Vilstrup til Kr. Astrup, da han var soldat. Det har stået lidt afkortet i »slægtsminder«, men er nu sat ind i sin rette sammenhæng.

Borris præstegård den 26. juli 1869.

Min kære Kristen Astrup!

»Det glæder mig at høre fra dig og erfare, at du har det godt i din stilling efter omstændighederne, og at du uden at samtykke i ugudeligheden dog efterhånden finder dig bedre i din stilling, idet du bliver bekendt med flere troende både blandt soldaterne og i byen, ja, Herrens vej er nok trang, og det er svært altid at stå på krigsfod med verden, men *salig* er dog, som David siger, den mand, der ikke vandrer i de ugudeliges råd og ikke står på synderes vej og ikke sidder i spotteres sæde. Han er salig, fordi Gud er med ham, og *hans* samfund er dog det bedste, for ham fattes intet. — Hans kærlighed overgår al kundskab, hans omsorg for os strækker sig til alle vore fornødheder. Hos ham er livets kilde, og i hans lys får vi lys. Er Gud for os, hvo kan da være imod os?

Om vi og har ham alene til vor trøst, så er han nok til at give frimodighed i alle ting, også mod vore synder: thi hvo vil anklage os, når Gud retfærdiggør os. Ja, det er det eneste, som giver en urokkelig trøst, at han selv retfærdiggør os, thi hverken vi selv, eller vore venner, eller noget andet kan retfærdiggøre os, men vi retfærdiggøres uforskyldt af Guds Nåde ved den forløsning, som er i Kristu Jesu.

I går så jeg som sædvanlig en del af dine folk i kirken: din moder bar et lille barn til dåben af Jakob Piigs, havde desuden til faddere: Knud Peter og pigen Sine hos Chr. Kastbjergs. Jeg ville ønske, at man altid ved valget af faddere således tog hensyn mere til tro og Gudsfrygt end andre hensyn.

Jeg var meget ked af, at jeg ikke var hjemme, da Søren Madsen var her. — Dalstrøm holdt den eftermiddag just en forsamling hos Anders Vestergaards, hvor jeg var til stede. Hvis du ser ham inden hans afrejse, må du hilse ham ret meget og ønske ham, at Herren vil være med ham. Hvis du tror, at han ikke har noget imod en lille hjælp til rejsen, og du får lejlighed dertil, ville jeg gerne bede dig give ham på mine vegne indtil 5 rd., ligesom du synes og formår, når du da underretter mig derom, skal jeg straks klarere.

Din kammerat, Anders Mikkelsen, erindrer jeg nok fra forsamlingen nemlig hos Chr. Kastbjergs, som en smuk og lys-

håret karl — jeg takker for hans hilsen og dig for, at du kærligt har mig i erindring. Jeg skal se at tænke på eder i mine bønner, skønt jeg har ondt nok med at tænke på mig selv. Men lad os kun altid blive ved at være svage, ligesom du kalder dig. Guds kraft fuldkommes i skrøbelighed, ham være ære i al evighed. Han være med dig, bevare og opholde dig i troen til hans barmhjertighed i Kristus, og lade din nuværende stilling blive dig til gode, idet du elsker ham og forlader dig på, at han styrer alle ting til det gode.

Din hengivne *H. S. Vilstrup.*

Hils Anders Mikkelsen og andre gode venner og brødre, som måtte kende dig. Beder også for mig som Ef. 6, 19 er skrevet, at ikke jeg, som prædiker for andre, selv skal blive forskudt.

H. S. V.

Børn C1—3

C1 Ane Sørensen f. 16.9.1875, d. 12.4.1886.

C2 Kirstine Sørensen f. 12.11.1876, g. 1902 m.
Mads Christian Christensen f. 21.4.1869, d. 29.4.1950; bror til hendes stedfar Mads Lodahl Christensen (se under B3) gårdforvalter hos tømmerhandler Hans Bank, Skjern 1902—06, derefter forretningsfører for samme til 1921.

Børn D1—3

D1 Ane Christensen f. 7.8.1903; væverske i Skjern.

D2 Christian Astrup Christensen f. 2.1.1905; handelsudd., egen kolonialforretning i Struer siden 1933, formand for Kolonialhandlerforeningen for Struer og omegn, g. 1939 i Roskilde Domkirke m.
Inger Haarbo f. 15.8.1914; (D. af lokomotivfører A. H., Roskilde) realeksamen 1931, kontor og handelsuddannelse.

Børn E1—2

E1 Lene f. 25.8.1942; E2 Helle f. 5.1.1947, d. 9.1.1947.

D3 Peder Lodahl Christensen f. 18.4.1912; urmager og guldsmed i Holbæk, g. 1949 m.

Elin-Jensen f. 10.12.1913; (D. af bagermester P. J., Køge).

Barn E1 Niels Lodahl f. 3.6.1953.

C3 Sørense Petrine Sørensen f. 27.10.1879; g. 1906 m.

Hans Christian Mortensen f. 17.7.1880; (S. af gdr. Morten Bojlesen, Aarup, Hanning) gdr. i Klokmose, FASTER.

Børn D1—5

D1 Kristian Astrup Mortensen f. 30.9.1907; landmand i Klokmose FASTER, g. 1948 m.

Jenny Marie Østergaard f. 11.10.1904; (D. af J. Krog Østergaard) ejer af en udflyttergård fra Østergaard, Klokmose til 1944.

D2 Mariane Mortensen f. 8.5.1909; g. 1948 m.

Svend Andersen f. 15.9.1921; (S. af havnearbejder A. A., Esbjerg) havnearbejder i Esbjerg.

Barn E1 Knud Erik f. 25.4.1949.

D3 Kirsten Maria Mortensen f. 6.10.1910; g. 1. gang Christensen.

Børn E1—3

E1 Ruth Christensen f. 6.5.1932; g. 1953 m.

Karsten Atzen Jensen f. 10.11.1931; (S. af tovværksarbejder Jørgen Albert J., Esbjerg) finmekaniker i Esbjerg.

Barn F1 Lis Jensen f. 7.1.1956.

E2 Rita Christensen f. 10.7.1934; g. m.
Bidstrup.

Barn F1 Allan René Bidstrup f. 20.9.1952.

E3 Poul Erik Christensen f. 5.11.1937; chauffør i København.

Kirsten Marie g. 2. gang m.

Henry Verner Rønne Jensen f. 24.3.1909; (S. af rentier J. Otto Rønne Jensen, Odense) lagerist i Esbjerg.

Barn F1 Sonja Rønne Jensen f. 29.8.1949.

D4 Martin Mortensen f. 26.5.1916; ejer af Sdr. Ager i Klokmose, FASTER, g. 1955 m.

Maria Petersen f. 9.9.1933; (D. af arbmd. Søren P., Faarvang).

D5 Anna Mortensen f. 7.7.1919; g. 1952 m.

Jes Thomsen Frandsen f. 26.4.1918; (S. af landmand Thomas Fr., Horne pr. Tistrup) landbrugskandidat 1949, assistent i planteavl og ved statens plantetilsyn, bor i Grindsted.

Barn E1 Søren Peter f. 5.3.1953.

A1 Christen Astrup Christensen f. 15.5.1890; den nuværende ejer af Astrupgaard (halvbroder til foranstående C1—5). Da hans moder hørte til Fastergaardslægten, er Astrupgaard altså gået over til denne slægt, medens nabogården med Knud Hjøllund er kommet tilbage til Astrupgaardslægten.

Chr. A. Christensen er formand i elektricitetsforeningen, kasserer i mejeribestyrelsen, g. 1916 m.
Anna Lodahl f. 13.5.1889; (D. af gdr. Jens L., Sdr. Lodahl, Fæster).

Børn B1—3

B1 Mads Lodahl Christensen f. 5.2.1917; Borris Landbrugssk., gdr. i Hedeby, Skjern, g. 1949 m.
Ketty Miltersen f. 7.7.1920; fra Mølgaard i Hanning.

Børn C1—2

C1 Karen Lodahl f. 12.10.1951; C2 Christen Lodahl f. 2.7.1954.

B2 Jens Lodahl Christensen f. 14.2.1919; Haslev Landbrugssk., forpagter af Astrupgaard.

B3 Else Marie Christensen f. 18.6.1922; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, husassistent i gården.

A4 B4 Kristine Sørensen f. på Astrupgaard den 18.6.1850, d. 8.3. 1932; g. 1873 m.

Carl Christiansen f. 17.7.1845, d. 1.11.1890; broder til B2's mand og ejede som denne en udflyttergård fra Astrupgaard, den var på 31 tdr. land, hvoraf halvdelen var hede.

Denne familie er stærkt præget af følgende begivenhed:

En dag, da Carl Chr. gik hen til en nabo for at indbyde til barnedåbsgilde, C6 f. 11.4.90, blev han sparket af en hest, ville alligevel gå hjem, og han gik hjem for ikke at forurolige familien, men han var så hårdt kvæstet, at han døde 4 dage efter. Min mor (udgiverens) tjente i gården og skulle rejse den dag: 1. november, men lovede ham ved hans dødsseng at blive et år mere for at støtte de efterlevende, der næsten alle var svage.

En datter skriver: »Så døde far, lykkelig i troen på Jesus. Tilbage stod mor med 6 børn, den ældste kun 15 år. Din mor

B4 Kristine Sørensen

Carl Christiansen, g. m. B4

var til uvurderlig hjælp for os alle, især for mor, så hende glemmer vi børn aldrig.

Mor gjorde alt for at opdrage os i Herrens frygt og formaning og havde den glæde, at alle hendes piger blev søndagskolearbejdere som hun selv. Hvor der var sygdom eller anden nød, var hun altid rede til at hjælpe. Hun var hårdt ramt, var enke i 42 år og oplevede at se en datter blive enke, men hun var gudhengiven i alt. I det sidste brev hun skrev, stod der bl. a.: Det skal for Guds store barmhjertigheds skyld lykkes, at vi bliver en hel familie i himlen. Hun døde frimodig og glad.»

Datteren slutter: »Alt dette satte særpræg på os og hjemmet. Jeg har således altid følt mig bedst tilpas, hvor alvors-tonen lyder, og det er sikkert en vuggegave.»

Børn C1—6

C1 Søren Christiansen f. 14.7.1875; fik fødegården efter sin mor 1903, solgte den 1904, tog 15 tdr. land fra, købte 20 tdr. land fra Astrupgaard og byggede en ny gård på 40 tdr. land. Moderen boede hos ham til sin død 1932 og søsteren »Lille

Hanne« C3 lige så længe; har været gdr. i Brejning i 12 år, nu husejer i Spjald, g. 1903 m.
Kirstine Thøgersen Winther f. 11.12.1879; (D. af gdr. og lægprædikant Chr. Th. Winther i Opsund, Brejning) Nr. Nisum H., 8 år vinterlærerinde i Brejning.

Børn D1—7

D1 Carl Astrup Christiansen f. 25.2.1905; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, arbmd. i Spjald.

D2 Søren Winther Christiansen f. 10.12.1907; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, har Vestergaard, Snebjerg, g. 1942 m.
Dorthea Marie Knudsen f. 17.3.1920; (D. af husmand O. K. i Snebjerg) Haslev H..

Børn E1—4

E1 Lilly Winther f. 17.2.1944; E2 Else Winther f. 29.2.1948; E3 Karen Winther f. 29.4.1952; E4 Inger Winther f. 10.3.1955.

D3 Thorvald Winther Christiansen f. 28.1.1913; læste til cand. mag., men måtte opgive kort før eksamen på grund af sygdom.
D4 Kristine Astrup Christiansen f. 26.10.1914, d. 13.4.1948; udd. i sygepleje, arbejdet på Frederiksberg Hospital og på andre sygehuse.

D5 Jesper Christian Nørgaard Christiansen f. 18.4.1917; Borris Landbrugssk., er tjenestekarl i Maarum, i hjemmевærnet.

D6 Marie Winther Christiansen f. 11.11.1918; Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, g. 1943 m.
Anders Ahle Madsen f. 24.3.1908; (S. af gdr. M. Raunsbjerg Madsen, Nr. Omme) Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød, statshusmand i Kodal, Nr. Omme.

Barn E1 Egon Raunsbjerg Madsen f. 4.11.1944.

D7 Nanna Margrethe Winther Christiansen f. 19.7.1922; går hjemme.

C2 Ane Christiansen f. 9.4.1877; søndagsskolelærerinde i mange år, g. 1896 m.

Chr. Rahbeck Kristensen f. 15.4.1872, d. 30.7.1899; træhandler i Videbæk.

G. 2. gang 1905 m.

Kristen Andersen Hjælland f. 30.9.1878, d. 13.1.1956; fra går-

den Hjøllund, Lem, som han ejede, boede senere 20 år i Ejstrup, så 15 år i Spjald, sidst i Skjern.

Børn D1—10 (D1—2) i 1. ægteskab (D3—10) i 2. ægteskab.

D1 Kirsten Marie Rahbeck f. 5.6.1898, d. 13.4.1940, g. 1926 m.
Michael Ladekjær Vestergaard f. 17.1.1893; (S. af gdr. og missionær Chr. Vestergaard i Astrup, se B7's søn C5), 2 årig udd. på Haslev Højsk. håndværkerafdeling, tømrermester i Skjern fra 1926, næstformand for Luthersk Missionsforenings i Danmark fra 1954, prædikant for Luthersk Missionsforenings afdeling i Jylland, fra 1936 afdelingens kasserer og medlem af dens bestyrelse, arbejder i søndagsskole, med bibelklasse og blandt unge, fra 1929—53 i bestyrelsen for Luthersk Missionsforenings H. i Hillerød.

D2 Ane Kristine Karoline Rahbeck f. 16.8.1898; sygeplejerske i Aabenraa.

D3 Anna Hedvig Hjøllund f. 8.10.1906; husbestyrerinde i Tarm.

D4 Karla Kristine Astrup Hjøllund f. 10.3.1908; g. 1932 m.
Erik Overgaard Faartoft f. 15.12.1905; (S. af gdr. F., Fæster) tømrermester i Skjern.

Børn E1—5

E1 Aksel f. 31.1.1933; E2 Jakob Kristen f. 9.10.1934, d. 12.11.1934; E3 Bent f. 29.11.1935; E4 Jakob Kristian f. 4.2.1939; E5 Kristen Hjøllund f. 22.7.1942.

D5 Emma Hjøllund f. 16.2.1910, g. 1935 m.

Magnus Thomsen f. 3.9.1904; (S. af gdr. H. Chr. Thomsen, Brejning) gdr. i Mosdal, Brejning.

Børn E1—2

E1 Hans Kristian Thomsen f. 5.12.1949, d. 12.12.1949; E2 Anne Marie Thomsen f. 24.2.1951.

D6 Sara Lilly Hjøllund f. 7.3.1912, g. 1934 m.

Niels Sig Jensen f. 2.2.1909; (S. af tømrer Chr. S. Jensen) murer i Herborg.

Børn E1—4

E1 Birte Sig J. f. 14.5.1937; E2 Elvin Sig J. f. 24.6.1940; E3 Gurli Sig J. f. 5.3.1942; E4 Kaj Sig J. f. 16.8.1950.

D7 Knud Aage Hjöllund f. den 8.4.1915; gdr. i Astrup, g. 1941 m.
 Jakobine Jensen f. 1.8.1915; (D. af gdr. Jens Astrup i Astrup).
 Børn E1—5 (E4 og E5 tvillinger)
 E1 Agnete Kirstine f. 22.9.1942; E2 Anna Lise f. 28.4.1944; E3
 Ruth Astrup f. 25.2.1947; E4 Jens Erik Astrup f. 15.2.1948;
 E5 Poul Kristian Astrup.
 D8 Ninna Johanne Rahbek Hjöllund f. 10.5.1917, g. 1936 m.
 Emil Clausen f. 6.5.1911; (S. af landmand Clausen i Borde,
 Vorgod) landmand i Skjern.
 Børn E1—5
 E1 Tove Clausen f. 16.10.1937; E2 Bodil f. 4.1.1940; E3 Kristen
 Hjöllund f. 3.8.1941; E4 Misse f. 29.4.1944; E5 Anna Dorete
 f. 27.10.1953.
 D9 Elvin Hjöllund f. 22.5.1919; død af sukkersyge 5.6.1924.
 D10 Max Edvard Hjöllund f. 11.7.1921; forpagter i Borris præ-
 stegård, g. 1946 m.
 Kirstine Kristensen f. 5.6.1921; (D. af gdr. Jens Kristensen,
 Fæsterlund).
 Børn E1—3
 E1 Ilse f. 2.6.1948; E2 Jens f. 4.5.1951; E3 Annette f. 23.12.1952.
 C3 Johanne Christiansen f. 1.6.1880, d. 21.3.1952; »Lille Han-
 ne«, som hun kaldtes, boede hos moderen og havde systue,
 holdt søndagsskole i mange år.
 C4 Petrine Christiansen f. 7.7.1882; søndagsskolelærerinde, g.
 1908 m.
 Peter Jørgensen Haahr f. 17.12.1881, d. 13.5.1942; (S. af gdr.
 Jørgen Pedersen H. i Lundbjerg, Ølgod) gdr. på Svane-
 højgaard, Gaarde. Petrine bor i Ølgod.
 Børn D1—6
 D1 Jørgen Thorlund Haahr f. 2.5.1909; Luthersk Missionsfor-
 enings H. i Hillerød, har fødegården, g. 1937 m.
 Kirstine Bojsen f. 7.2.1911; fra gården Store Andst, Andst.
 Børn E1—4
 E1 Sven Erik f. 20.10.1938; Løgumgaard Eftsk., landmand. E2
 Peter Thorlund f. 2.8.1942; E3 Carsten f. 5.12.1944; E4 Bir-
 git Bojsen f. 6.7.1947.

D2 Kristine Haahr f. 11.1.1911; Luthersk Missionsforenings H.
 i Hillerød, g. 1941 m.
 Søren Søgaard Jørgensen f. 20.9.1907; fra Østerbrogaard, Øl-
 god, Haslev Landbrugssk., har fødegården.
 Børn E1—3
 E1 Ole Søgaard f. 13.2.1946; E2 Agnete f. 7.6.1947; E3 Jørgen
 f. 4.11.1950.
 D3 Karl Astrup Haahr f. 30.1.1914; Teknisk Sk., Ølgod, køb-
 mand i Hoven, formand for sygekassen i Hoven, g. 1937 m.
 Laurikke Kristine Kristiansen (kaldet Thygesen) f. 19.5.1913;
 (D. af gdr. Kr. Thygesen, Strelluf).
 Børn E1—4
 E1 Connie Haahr f. 3.9.1938; ekspeditrice hjemmie; E2 Gerda
 f. 8.9.1942; mellemskoleelev; E3 Kristian Astrup f. 12.4.1947;
 E4 Peder Astrup f. 14.10.1948.
 D4 Anna Haahr f. 17.6.1914; Luth. Mfs. H. i Hillerød, nu syge-
 plejerske på Sundby Hospital, g. 1943 m.
 Vichor Lauridsen f. 12.2.1910; fra Århus, slagtersvend i Kø-
 benhavn.
 Barn E1 Finn Lauridsen f. 20.4.1945.
 D5 Esther Marie Haahr f. 13.1.1919; Luth. Mfs. H. i Hillerød,
 g. 1947 m.
 Ernst Emil Andersen f. 16.12.1918, fra Fjerbækgaard, Vostrup,
 Tarm, Luth. Mfs. H. i Hillerød, gdr. i Sædding.
 Børn E1—4
 E1 Gunhild Haahr f. 5.12.1948; E2 Henning Haahr f. 9.3.1950;
 E3 Solveig Haahr f. 23.3.1954; E4 Christian Haahr f. 23.6.1955.
 D6 Eva Johanne Haahr f. 4.5.1924; Luth. Mfs. H. i Hillerød,
 g. 1948 m.
 Peter Duus f. 18.7.1921; (S. af pakpostmester Duus, Varde)
 fisker fra Esbjerg havn, bor i Ølgod.
 Barn E1 Poul Erling Duus f. 19.9.1951.
 C5 Sørense Otilie Christiansen f. 15.5.1885, søndagsskolelærerinde
 g. 1910 m.
 Henning Haahr f. 4.5.1884 (broder til C4s mand) gdr. på
 »Tamhøj« i Gaarde.

Børn D1—4

D1 Karl Astrup Haahr f. 28.12.1910, d. 12.3.1935; Luth. Mfs. H. i Hillerød.

D2 Anna Jørgine Haahr f. 21.3.1912; Luth. Mfs. H. i Hillerød, i Lyngby Skibsted menighedsråd, g. 1937 m.
Niels Jensen f. 22.1.1908; realeksamen fra Bælum Realsk., Haslev Landbr.sk., i Lyngby Skibsted sogneråd; gdr. på Anderstrup, Lyngby, Store Brøndum, Vendsyssel.

Børn E1—2

E1 Else Haahr Jensen f. 25.4.1939; E2 Henning Haahr J. f. 13.6.1941.

D3 Krista Haahr f. 5.12.1918; Luth. Mfs. H. i Hillerød, g. 1942 m.
Karl Henriksen f. 2.12.1907; (S. af gdr. Henriksen, Store Brøndum) Tommerup H., har Bækgården i Bælum.

Børn E1—4

E1 Agnete Haahr H. f. 11.9.1943; E2 Inge Louise Haahr H. f. 8.6.1945; E3 Emmy Haahr H. f. 16.2.1950; E4 Karsten Haahr H. f. 3.9.1954.

D4 Jørgen Thorlund Haahr f. 16.1.1922; Luth. Mfs. H. i Hillerød, Hammerum Landbr.sk., søndagsskolelærer, overtog fødegården Tamhøj, g. 1948 m.
Krista Vestergaard f. 6.1.1926; (D. af B7s søn Jens Peter Kristian Vestergaard C6) Luth. Mfs. H. i Hillerød.

Børn E1—3 (E1—2 tvillinger)

E1 Jens Vestergaard f. 20.10.1949; E2 Else Vestergaard f. 20.10.1949; E3 Asta Vestergaard f. 15.12.1953.

C6 Christine Christiansen f. 11.4.1890; søndagsskolelærerinde, g. 1912 m.
Jeppe Laugesen Jepsen f. 18.3.1887; (S. af skrædder H. Pertov J., Egknud, Ølgod) ejer af Lindbjerg Mejerigaard, Ølgod.

Børn D1—3

D1 Karl Astrup Jepsen f. 9.7.1913; er gdr. i Thurlund, pr. Gaarde, g. 1942 m.
Kirsten Marie Andersen f. 20.6.1920; (D. af gdr. A. H. Andersen, Agersnap, Ølgod) Luth. Mfs. H. i Hillerød.

A4 B5 Karen Sørensen, g. m. Jens Gammelgaard

Børn E1—5

E1 Dinna f. 6.2.1944; E2 Villy Haahr f. 9.7.1946; E3 Else Marie f. 23.7.1950, d. 18.1.1951; E4 Else Marie f. 23.8.1953; E5 Bent Thorlund f. 10.10.1955.

D2 Hans Elvin Jepsen f. 1.8.1919; har Duegaard, Galtho, pr. Mølby, g. 1943 m.

Bente Due f. 9.2.1918; (D. af postbud Due, Sommersted).

Børn E1—3

E1 Lisbeth Due f. 15.11.1948; E2 Paula Due f. 14.5.1950; E3 Inger Margrethe f. 9.11.1954.

D3 Verner Hilbert Jepsen f. 17.7.1926; Bibelafdelingen på Luth. Mfs. H. i Hillerød, prædikant i Luth. Mfs. fra 1951, overtog fødegården november 1955, g. 1955 m.
Jørga Haahr f. 24.7.1930; (D. af gdr. Ejnar Haahr, Lindbjerg, Ølgod, bror til C4 og C5s mand).

B5 Karen Sørensen f. 21.7.1850; på Astrupgaard, d. 6.5.1926; sy-pige, g. 1877 m.

Jens Gammelgaard f. 29.1.1842, d. 15.8.1892; søn fra Gammelgaard i Dejbjerg, som han arvede.

Datteren C2 fortæller: »Min mor havde gode evner og god hukommelse, var en livlig og interessant fortæller, hvilket kom hende meget til gode i søndagsskolearbejdet.

Far var en meget alvorlig mand, men alligevel snaksom.

Han var meget vel anset, hvad man godt forstår ud fra følgende træk: Engang ville han besøge en mand, der havde tyfus, blev advaret, men holdt alligevel på, at han ville besøge ham, hvad denne aldrig glemte.

Han kørte meget med talere for Luth. Missionsforening. Engang på de dårlige veje vendte taleren sig om mod far og grimerede over, at det trak ud, så de kom for sent til mødet, men han kørte uanfægtet videre.

Når folk fik tilbud om en køretur om søndagen, vidste de, at det skulle være til møde. På en sådan køretur til Skjern med unge heste for, sprang en line, og hestene løb løbsk. Folk ville standse dem ved vinken med tøj og arme, men far vinkede dem væk, for at de ikke skulle skræmme hestene væk fra vejen og i grøften. Da han fik standset hestene, sagde han kun: No ska Gud ha tak!

Sønnen C1 skriver:

Mine forældre Jens Nielsen Gammelgaard, Dejbjerg, og hustru Karen f. Sørensen, viste deres kristentro i gerning. Ingen, der bad dem om hjælp, gjorde det forgæves, der kom mange tiggere, og ingen gik tomhændede fra dem. Hver søndag formiddag holdt min mor i mange år søndagsskole, og der kom børn langvejs fra til den. Søndag eftermiddag kørte vi gerne til møde i Skjern Missionshus.

Vor nærmeste nabo, en husmand, var en omgængelig mand, der ikke sjældent kom ind hos mine forældre og fik en forfriskning, som oftest i form af en kop kaffe med hjemmebagt kage, hvad han nød med synlig og hørlig velbehag. Han var yderst påpasselig og sparsommelig, og han fik i årenes løb samlet så mange penge, at han kunne købe en nærliggende mindre gård, og det gjorde han. Men den omstændighed, at han, der altid havde været vant til små forhold, nu pludselig havde fået ansvar for to ejendommers drift, tyngede nok for stærkt på ham. Han blev syg, og sygdommen mindede meget om de besættelser, som også bibelen fortæller om. Selv mente

han, at han var forhekset af en gammel mand på egnen. En dag kom han løbende igennem vor gård og over mod sin nylig købte ejendom; han råbte, at han ikke kunne holde ud at leve længere. Min fader løb efter ham og kom netop tidsnok til at vriste den barberkniv fra ham, som han førte mod sin strube. Sygdommen udviklede sig med stadig voldsommere sammen-trækninger af lemmerne og raserianfald med hakken tænder, mens fråden stod ham ud af munden. Han troede sig forfulgt af en ond ånd, og der var kun eet sted, hvor han mente sig i sikkerhed for denne, og det var i mine forældres hjem. Her fandt han sit fristed; syg til døden lagde han sig med et befrielses udtryk i ansigtet til hvile i mine forældres soveværelse; her kunne ingen ond ånd gøre ham fortræd; her rådede en stærkere, vidste han.

Børn C1—2

C1 Niels Gammelgaard f. 21.7.1878; 14 år gl. 1.11.1893 lærer ved sin barndomsskole i Rabjerg indtil optagelsen på Jelling Sem. 1897, dimitteret 1900 med det års største lærereksamen i hele landet, lærer på Flemming Eftersk. til 1.4.1901, andenlærer og organist ved Viby, Århus til 1.9.1905, førstelærer ved Tolstrup Skole, Ringsted, til 1.7.1907, lærer ved Skovshoved Skole til 1.5.1920, inspektør ved Tjørnegårdsskolen i Gentofte til 1.8.1945, 1912 statens stipendium til en rejse til England for at studere engelske skoleforhold, dygtig i oliemalerier, i menighedsrådet i Gentofte, g. 1909 m.

Marie Brink f. 3.4.1883; (D. af gdr. Hans Brink, Tarm Vestermærk).

Børn D1—4

D1 Jens Oluf Gammelgaard f. 20.5.1911; realeksamen fra Gentofte Komm. skole, lærereksamen fra K.F.U.M.s Sem., sløjdlærerkursus i Askov, overlærer i Hellerup, dygtig i oliemalerier ligesom faderen, g. 1. g. 1941 m.

Marie Else Hansen, Aalborg.

Børn E1—2

E1 Hans Christian f. 9.10.1942; E2 Anne Birgitte f. 30.5.1945.

G. 2 g. 1955 m.

Gudrun Vibeke Lüttichau f. 6.6.1923; (D. af kammerherre

Lüttichau, Tjele) sygeplejeudd. og udd. på »Ankerhus«, var med Røde Kors i Polen 1946, leder af Schäffergaarden, hvor norske stipendiater bor under deres studieophold i Danmark tilsvarende det norske »Lysebu« for danske stipendiater, Jægersborg, til sit giftermål.

D2 Hans Brink Gammelgaard f. 28.11.1912; studentereksamen fra Gentofte Statssk., tandlæge i Struer, g. 1953 m.
Sigrid Beiter f. 16.12.1916; (D. af slagtermester Chr. Beiter, Skjern) sygeplejerske, skolesundhedsplejerske til sit giftermål.
Barn E1 Marie Brink Gammelgaard f. 13.11.1954.

D3 Karen Gammelgaard f. 7.7.1916; udd. sygeplejerske ved Røde Kors i Polen og Tjekoslovakiet efter 2. verdenskrig, g. 1949 m.
Asbjørn Stig f. 15.8.1903; afdelingschef ved Svensk Kuglelejerfabrik, Oslo.

Børn E1—2

E1 Per Eivind S. f. 9.3.1950; E2 Anne Mette f. 16.10.1952.

D4 Thora Gammelgaard f. 9.7.1918; realeksamen fra Gentofte Statssk. 1934, dimittend fra N. Zahles Sem. 1940, gymnastikinstituttet fra 1940—41, Ankerhus 1943—44, g. 1944 m.
Johannes Johansen f. 26.8.1918; (S. af lærer J. H. Johansen, Krøjerup, Sorø) realeksamen fra Sorø Akademi 1934, lærereksamen fra Jonstrup Sem. 1940, førstelærer og kirkesanger ved Kirke Saaby Centralskole.

Børn E1—2

E1 Inger Brink Johansen f. 27.5.1945; E2 Kirsten Brink Johansen f. 7.5.1948.

C2 Ane Kathrine Gammelgaard f. 8.5.1880, g. 1902 m.
Anders Olsen f. 27.9.1870, d. 22.7.1945; (S. af parcellist Olsen, Haagendrup, Gilleleje) lærereksamen fra Blaagaard Sem. og student fra Døckers Kursus, i 6 år lærer ved Nansensgade Sk., København, teologisk embedseksamen 1899, præst og lærer ved Michaelis Kirke, Fredericia 1908—13, sognepræst i Nørbæk, Sønderbæk og Læsten sogne 1913—18 og ved Fredens Kirke, Østerbro, København 1918—38, præst efter sin afsked ved Rigshospitalet 1939—44. Han var »de fattiges præst« i den tæt befolkede Ryesgade, var meget flittig til husbesøg.

Børn D1—3

D1 Karen Olsen f. 26.11.1903; realeksamen fra N. Zahles Skole, g. 1929 m.

Villy Hansen f. 23.3.1901; (S. af skomagermester Richard H., Rønne, Bornholm) arkitekt i København, har fået flere legater og præmier fra kunstakademiet og Theophilus Hansens store rejselegat. På dette var han i Wien, Rom, Grækenland og Palæstina, ledede fra 1945 arkitekthjælpen til de bomberamte byer på Bornholm, blev i 1952 ridder af Dannebrog.

Børn E1—3

E1 Bertel Rønne Hansen f. 20.2.1932; student fra Metropolitan-skolen, kontorassistent hos »Mærsk Møller«, ansat hos skibets reder A. P. Møller, er nu i Bangkok, Siam, for firmaet i 4 år.

E2 Steffen Rønne Hansen f. 16.11.1935; realeksamen; E3 Eskil Rønne Hansen f. 2.5.1939; mellemskoleeksamen.

D2 Christa Johanne Olsen f. 13.10.1908, d. 26.9.1950 i Paris, g. 1931 m.

Kai Sønderby Simonsen f. 28.4.1909; (S. af hotelejer Simonsen, København) har isenkramforretningen »Westend« på Frederiksberg.

Børn E1—3

E1 Dorte Sønderby S. f. 29.1.1938; realeksamen, har været 10 år i Svejts hos mosteren (D3), læser nu til korrespondent.

E2 Per Sønderby S. f. 18.4.1941; E3 Jesper Sønderby S. f. 26.5.1948.

D3 Gudrun Olsen f. 7.1.1909; organisteksamen i Heidelberg, forfatter til bl. a.: »En ung pige i Svejts« (Gyldendal), »Kaj Munk, dramatiker, præst (profet) og martyr« (på fransk), flere oversættelser af bøger fra fransk til dansk, og oversættelser af bøger om Søren Kierkegaard fra dansk til fransk, g. 1933 m.
Albert Cavin f. 27.1.1907 i Genève, Svejts, reformert præst i Sion, Rhonedalen, Svejts, siden i Genève.

Børn E1—4

E1 Claudine Cavin f. 20.6.1934; realeksamen; E2 Denise f. 7.4.1936; realeksamen; E3 Jaqueline f. 30.4.1940; E4 Christian f. 25.12.1942.

A4 B6 Kirsten Vestergaard Sørensen

Jesper Nørgaard, g. m. A4 B6

B6 Kirsten Vestergaard Sørensen f. 22.4.1852 på Astrupgaard, d. 19.3.1944, g. 1876 m.
Jesper Nørgaard f. 2.5.1841, d. 4.9.1915, havde fødegården Nørgaard i Bølling pr. Skjern, sognefoged samme sted.

»Kjen Nørgaard« var ualmindelig proper og holdt meget af at have det pænt, hvad hun også havde. Hun var gavmild, gik ofte ud til småhjem med slagtemad og var altid bange for, det var lidt, hun havde med.

Jesper Nørgaard blev træt af sognefogedhvervet i provisorietiden, da han skulle kontrollere »bisserne«, og det var meget besværligt, hvorfor han sagde sig embedet fra.

Udgiveren mindes dem som meget livlige og interesserede mennesker.

Børn C1—6

C1 Søren Jespersen Nørgaard f. 15.5.1880, d. 7.5.1898. C2 Maren Vad Nørgaard f. 29.9.1882; havde fødegården i mange år sammen med søstrene C3 og C6.

C3 Ane Petrine Nørgaard f. 21.2.1884, d. 15.8.1947, se under C2.

C4 Kresten Astrup Nørgaard f. 24.3.1888; Haslev Landbr.sk., gdr. bor nu i Skjern, g. 1922 m.

Esther Lauridsen f. 24.5.1897; (D. af gdr. Lauridsen, Snejbjerg).

Barn D1 Ruth Irene Nørgaard f. 3.3.1925, g. 1948 m.

Knud Erik Petersen f. 11.6.1920; (S. af mejeribestyrer P., Truest, Faarvang) Rønde H., Dalum Mejerisk., ostefabrikant i Mundelstrup ved Århus.

Barn E1 Helene Nørgaard Petersen f. 1.2.1951.

C5 Niels Hansen Nørgaard f. 7.8.1890, fabriksarbejder i Racine, U.S.A., g. 1924 m.

Kirstine Lauridsen f. 11.2.1895; søster til C4s kone.

Barn D1 Donald Nørgaard f. 15.7.1926; uddanner sig i radio-teknik.

C6 Kirsten Nørgaard f. 16.3.1893; havde fødegården i fællesskab med C2 og C3. C2 og C6 solgte den i 1955. De bor nu i Skjern.

B7 Chr. Vestergaard Sørensen, 1905 navneforandring til Vestergaard f. 16.2.1856 på Astrupgaard, d. 22.4.1922; ejede en udflyttergård fra Astrupgaard, var lægprædikant, g. 1884 m.
Mette Kathrine Mikkelsen f. 19.9.1856, d. 22.3.1944; (D. af sognefoged Mikkelt Jensen på gården Ladekjær, Skjern).

Kræ Vestergaard var vinterlærer i Hanning nogle år, arvede udflyttergården »Vestergaard« på 34 tdr. ld., var søndagsskolelærer i mange år og havde evne til at vinde børn.

Han var missionær for Luth. Missionsforening i 35 år, deraf en årrække formand for dens afdeling i Jylland, medredaktør af »Budskab for Naadens Rige« og »Kristelig Børnetidende«, i menighedsrådet i Faste 2 perioder.

Christen Vestergaard var en livlig mand, en hjemmets mand, der elskede sang og musik, spillede guitar. Hans breve var smukt skrevne.

I »to hundrede års trosliv af Skjern Sogns historie« fortælles om Faste Sogn:

»Luthersk Missionsforening kom til sognet først i halvfjerdserne... Den vandt en del ligegyldige mennesker for Guds

Mette Kathrine Mikkelsen, g. m. B7

A4 B7 Christen Vestergaard Sørensen

rige, og gør endnu en betydelig gerning i sognet. Gamle Søren Astrup A4 betød meget for livet, og hans søn, nu afdøde Kr. Vestergaard, som var missionær i foreningen, var en mand, som både med mund og liv var en anbefaling for Guds rige».

Der holdtes på den tid store møder på Astrupgaard. Efter møderne blev der dækket et langt bord med aftensmad, så hvem som helst kunne sætte sig til bords og forsyne sig, før de skulle gå eller køre langt af led. Ofte kørte Søren Astrup lange strækninger med talere, ja helt til Møltrup i Timring.

Kræ Vestergaard var en fredens mand. Det hændte engang, da han ledede et kristeligt forhandlingsmøde, at en mand angreb ham på en uforskammet måde, men Vestergaard svarede ham roligt og mildt og afvendte derved strid. Det var derfor meget naturligt, at »fader flere gange blev tilkaldt for at forsøge at stifte fred mellem mennesker«.

»Mett Katri'n« så som otteårig tyske soldater drage ind i gården, og så faderen i den tid gå med politiskilt under vesten. Hun så også banen (vestbanen) blive anlagt; på den tid bestod Skjern by kun af 5—6 huse.

»Mor havde en vid horisont. Hun var en stille, opofrende kvinde, der ofte nægtede sig selv goder for at glæde og gavne

andre. Mor var energisk, havde altid travlt, sad ofte oppe og arbejdede, efter at vi børn var i seng. En sådan sen aftenime vågnede jeg ved, at mit navn blev nævnt; jeg så da min mor ligge på knæ og hørte hende bede for os børn. Det gjorde et dybt indtryk på mig. Med ord og liv søgte hun at vise os til Gud. Når far var borte fra hjemmet, holdt hun andagt for husets folk, på helligdage og i andre ledige timer forstod hun at skabe hjemmehygge ved at samle os til højtlesning og sang.

Kræ Vestergaard oplevede en sidste streng tid, men fik et skønt endeligt. Under roekørsel gled han ned af vognen, et hjul gik over ham og brækkede hans ryg, så han blev lammet i underkroppen. Denne tilstand varede ca. 1½ år, så udfriedes han endelig af sine lidelser.

Lige efter ulykken sagde han: »Det var for mig, som jeg var lige ved »havnen«, og det havde været så godt at glide stille ind, men nu behøver jeg mere frimodighed til at leve end til at dø«.

Kort før døden: »Det har været mit højeste mål og min største glæde at føre sjæle til Jesus. I min ungdom fandt jeg hvile i det ord: Den, som kommer til mig, vil jeg ingenlunde kaste ud, og jeg kan mærke, det bærer endnu«.

Ovenstående er fortalt af sønnen Søren Vestergaard C4 som har skrevet »slægtsminder«, og hvori han også fortæller om sin far.

C1—6 (C2 og C3 tvillinger)

C1 Kristine Astrup Vestergaard f. 4.6.1886, g. 1910 m.

Johan Christiansen f. 7.10.1883 (den samme som B2s søn C6)

2 børn, 1 Marie Christiansen, g. m.

Peter Nygaard Knudsen (4 børn).

2 Mads Christiansen, g. m.

Kathrine Juul Christensen (5 børn), se iøvrigt under B2.

C2 Ane Vestergaard f. 13.3.1888, d. 26.1.1922.

C3 Else Marie Vestergaard, g. 1914 m.

Søren Chr. Sørensen f. 19.1.1887; (S. af gdr. N. Chr. Sørensen, Lønborg) Haslev H., gdr. og sognefoged i Lønborg, i sognerådet i 18 år, i menighedsrådet 1 periode, i bestyrelsen for Luth. Missionsforening.

D1 Niels Chr. Sørensen f. 11.8.1916; Luth. Mfs. H., Hillerød, gdr. i Lønborg, g. 1946 m.
Marie Rebekka Mikkelsen f. 21.3.1926; (D. af arbejdsmand Ingvar M., Lønborg) Luth. Mfs. H. i Hillerød.

Barn E1 Ester Sørensen f. 30.5.1951.

D2 Kresten Vestergaard Sørensen f. 19.12.1919; Luth. Mfs. H. i Hillerød, har Gredsbølgaard, Tarm, missionær i Luth. Missionsf., søndagsskolelærer, i bestyrelsen for L. Mfs. H. i Hillerød, g. 1943 m.

Anna Else Underbjerg f. 13.2.1923; (D. af husm. Viggo U., Aadum) L. Mfs. H. i Hillerød.

Børn E1—6

E1 Else Marie Vestergaard f. 23.5.1945; E2 Birte Vestergaard f. 22.4.1947; E3 Viggo Underbjerg Vestergaard f. 12.11.1948; E4 Søren Vestergaard f. 25.11.1951; E5 Inger Vestergaard f. 4.11.1953; E6 Hans Vestergaard f. 27.6.1955.

D3 Anna Metha Sørensen f. 23.1.1923; L. Mfs. H. i Hillerød, søndagsskolelærerinde, g. 1948 m.

Harald Holm Mogensen f. 22.7.1909; fra gården Lykkesholm, Vostrup, Lønborg, L. Mfs. H. i Hillerød, ejer af fødegården, 1 periode i menighedsrådet, 2 perioder i sognerådet.

Børn E1—3

E1 Anna Holm Mogensen f. 21.6.1951; E2 Birgit Marie M. f. 20.3.1953; E3 Kristian Lykke Holm M. f. 30.1.1955.

C4 Søren Astrup Vestergaard f. 30.10.1889; Rønde H., ejer af fødegården Vestergaard i Astrup, missionær i Luth. Missionsf. fra 1924, i sognerådet 2 perioder, i menighedsråd 1 periode, g. 1922 m.

Maren Holm Mogensen f. 26.9.1898; fra gården Lykkesholm, Lønborg, søster til D3s mand.

Børn D1—3

D1 Meta Katrine Vestergaard f. 25.2.1924; L. Mfs. H. i Hillerød, sygeplejeskolen i Børkop, sygeplejerske i Augustenborg.

D2 Anna Sofie Vestergaard f. 17.11.1928; L. Mfs. H., Hillerød, husassistent; D3 Inger Agnete Vestergaard f. 27.11.1934. Løgumkloster Eftsk., L. Mfs. H., Hillerød, husassistent.

C5 Michael Ladekjær Vestergaard f. 17.1.1893; toårig udd. på Haslev H.s håndværkerafdeling, tømrermester i Skjern fra 1926 (se videre under B4s datter C2 og hendes datter D1) g. 2. g. 1946 m.

Thyra Elisabeth Christensen f. 19.9.1917; (D. af snedkerm. P. Christensen, Videbæk), sygeplejerske, arbejder i søndagsskole og bibelklasse.

Børn D1—3

D1 Kirsten Marie f. 23.12.1946; D2 Birgitte Ladekjær f. 14.4. 1949; D3 Christen Astrup f. 6.7.1953.

C6 Jens Peder Kristian Vestergaard f. 20.5.1896; gdr. i Vorgod, i menighedsrådet 2 perioder, søndagsskolelærer, bestyrelsesmedlem i Luth. Missionsf., formand for foreningens efterskole i Løgumkloster, g. 1923 m.

Else Haunstrup Christensen f. 2.6.1892; fra gården Øster Haunstrup, Vorgod; Vestbirk H., søndagsskolelærerinde.

D1—3

D1 Karen Vestergaard f. 29.6.1924; L. Mfs. H., Hillerød, udd. i håndgerning på »Håndarbejdets Fremme«, København, håndgerningslærerinde.

D2 Krista Vestergaard f. 6.1.1926; L. Mfs. H. i Hillerød, g. 1948 m.

Jørgen Thorlund Haahr f. 16.1.1922 (se under B4s datter C5 og hendes søn D4).

Børn E1—3

E1 Jens Vestergaard Haahr f. 20.10.1949; E2 Else Vestergaard Haahr f. 20.10.1949; E3 Asta Vestergaard Haahr f. 15.12.1953.

D3 Arne Vestergaard f. 19.6.1928; Rønde og Grejsdals efterskoler samt på L. Mfs. H., Hillerød.

B8 Kirsten Marie Sørensen f. 11.3.1858 på Astrupgaard, d. 27.3. 1947, g. 1883 m.

Karl Vanting Knudsen f. 19.5.1857, d. 3.2.1926; (S. af Knud Sørensen, kaldet Vanting, på Vantinggaard, Brejning) ejede gården Bækhus i Brejning.

A 4 B 8 Kirsten Marie Sørensen

Karl Vanting Knudsen, g. m. B 8

Sønnen C1 skriver om sine forældre:

»Kirsten var køkkenpige og mejerske på Bilring, og der blev far og mor kendt; de blev gift — til stor fortrydelse for den øvrige del af slægten i Astrup. Far var noget af en levemand i sine unge dage — han havde for øvrigt mange interesser og var en stor spøgéfugl — men det gik dog sådan, at han ikke stod tilbage, når der blev kaldt til Luth. missionsmøde i forsamlingshuset. Han handlede en del med ejendomme, købte engang 2 mindre naboejendomme i Brejning. Den ene solgte han til svogeren Jeppe Møller, så nu blev mor og hendes søster Dine B10 nabokoner. De to søstre lå vist i økonomisk henseende ikke så lidt i underkanten af søskendeflokken.

Begge steder måtte de prøve sygdom. Far og mor lå en tid lang på sygehuset, så det var ikke så godt med bedriften. Efter at de kom hjem, fik mor rosen i hovedet, hvad hun døjede med i mange år; hun mistede sit pragtfulde hår, der dog — heldigvis — groede ud igen.

Bækhus havde de i 17 år, og der skulle arbejdes strengt for at forsørge de 9 børn. Far og mor tog flere gange ud i heden og plukkede et helt læs lyng, som far så kørte til Ringkøbing med og solgte. Engang kom han hjem med et læs fisk, mest

skrubber, der lå løst i vognen. Da måtte vi få al den fisk, vi kunne spise. En stor del af dem blev brugt til gødning. Vi lagde en fisk ved hver kartoffel, vi satte i jorden om foråret; så har vi både fisk og kartofler til vinter, sagde far.

Da helbredet stadig ikke var godt, gav far sig til at lave husflid og solgte det. Mor hjalp ham troligt; jeg kan huske, de sad til langt ud på natten og snittede og limede træ sammen til syæsker og tobaksdåser.

Senere begyndte far at gå ud og male lidt; men det blev snart til mere, og så solgte han ejendommen og flyttede til Spjald som maler. Han fik efterhånden meget arbejde, havde endog en overgang 2 svende, som han lærte en hel del af, hvad ellers skulle have været omvendt. Også mor tog penselen i hånd, og der var mange, der sagde, at hun var den dygtigste.

Ja, det var andre tider den gang. Far solgte Bækhus for 7500 kr., i dag ligger salgssummen nærmere ved de 125.000 kr., men der er også mere jord til i dag.

Nu hviler Karl og Marie ved hinandens side på Brejning Kirkegaard.

Et livsløb i nøjsomhed og gudsfrygt er afsluttet.

Ære være deres minde!

Børn C1—12

C1 Knud Vanting Knudsen f. 6.3.1893; overtog fødegården Bækhus, Brejning, g. 1921 m.

Ane Kathrine Hansen f. 29.10.1898; (D. af skorstensfejer H. P. Hansen, Videbæk).

Børn D1—6

D1 Kirsten Marie f. 24.5.1922; Uldum H., D2 Anna K. f. 8.11.1925; Uldum H.; D3 Svend f. 12.6.1928, d. 14.6.1928; D4 Karla f. 13.10.1930; Engelsholm H., D5 Henny f. 21.8.1932, Ollerup Gymnastikh.; D6 Hans Peder f. 24.9.1933, d. 6.10.1933.

C2 Karl Astrup Knudsen f. 8.2.1896; cykle- og træhandler i Gerlev ved Randers, g. 1921 m.

Dagmar Elisabeth Lauridsen f. 21.6.1900; (D. af tømrer Anders L., Stauning) syerske, husmoder.

Børn D1—3

D1 Henry Knudsen f. 25.6.1925; landpost i Sønderbæk ved Randers, g. 1948 m.

Marie Winther f. 5.4.1929; (D. af gdr. Winther i Kærby, pr. Hald).

Børn E1—2

E1 Kirsten Winther Knudsen f. 1.11.1949; E2 en dødfødt dreng f. 19.7.1953.

D2 Egon Astrup Knudsen f. 11.11.1927; købmand i Høirup pr. Horne, g. 1950 m.

Erla Levorsen f. 1.5.1930; (D. af husmand Jens L., Stokbro, Lendum pr. Sindal).

Børn E1—3

E1 Tove Astrup f. 23.4.1951; E2 Doris Astrup f. 18.6.1952; E3 Maja Astrup f. 26.2.1954.

D3 Gerda Astrup Knudsen f. 9.5.1933, g. 1953 m.
Frank Rosmeisl f. 2.4.1927; (S. af violinbygger Rosmeisl, Aalborg) studentereksamen, filosofikum i København 1946, vikarierer ved skolevæsenet i Aalborg, vil uddanne sig til violinbygger.

C3 Christen Astrup Knudsen f. 11.6.1897; hønseriejer i Ulfborg, g. 1935 m.

Magna Nielsen f. 29.11.1900; (D. af træskohandler L. Nielsen, Ulfborg) ekspeditrice i manufaktur, er stadig ved faget.

C4 Søren Astrup Knudsen f. 12.4.1886; til Argentina 1912, flakkede om til 1918, da han var på hvalfangst på Syd Georgia, flakkede igen om til 1924, da han blev gift. Fra 1929 bilværksted i Orense, købte senere 4 byejeendomme, lejede jord, købte kvæg og såede, men høsten svigtede, solgte gården og lejede græsgange til kvæget; men en sygdom: »Bulgon«? fortærede alt græsset, så mange af hans 515 køer og stude døde. I 1948 blev det nødvenligt at sælge med store tab. Forretningen blev solgt i 1955, og han lever nu af pengene for den og af de 4 ejendomme, g. 1924 m.

Cornelia Gandrup f. 23.4.1902; (D. af handelsmand Guillermo Molken Gandrup og Cornelia de Vries) har arbejdet med indsamling til Danmarks-hjælpen i 1945—46.

Børn D1—4

D1 Roy Astrup Knudsen f. 11.10.1925; D2 Maria Cornelia Astrup Knudsen f. 8.11.1926; g., har en datter E1 Maria del Carmen Giorgetti; D3 Alf Astrup Knudsen f. 30.5.1931; D4 Ebbå Nancy Astrup Knudsen f. 11.8.1934.

C5 Anna Vanting Knudsen f. 16.12.1887, g. 1913 m.

Carl Marius Hansen f. 18.1.1890; (S. af arbejdsmand H. Hansen, Skraverup pr. Næstved) arbejdsmand i København.

Børn D1—2

D1 Villy Vanting Hansen f. 6.3.1915 i Korsør; uddannet maskinarbejder og radiotekniker, nu fiskehandler i København, g. 1939 m.

Esther Jenny Hansen f. 31.3.1913; (D. af Casper Vilhelm H., Vordingborg) arbejdsmand i Vordingborg.

Barn E1 Yvonne Vanting Hansen f. 21.2.1945.

D2 Verner Vanting Hansen f. 12.6.1918; uddannet håndskomager, skomagermester i København, g. 1939 m.

Elna Marie Bull f. 2.3.1920; (D. af arbejdsmand L. P. Bull, Thorøhuse, Assens) syerske.

Børn E1—3

E1 Erling Vanting f. 20.1.1941, d. 16.5.1941; E2 Birgit Vanting f. 28.3.1942; E3 Jytte Vanting f. 23.5.1944.

C6 Ane Astrup Knudsen f. 26.1.1891, d. 3.6.1935, g. 1912 m.

Jørgen Christian Hansen f. 9.5.1885, d. 30.6.1944; f. i Næstved, remisearbejder i Ringkøbing.

Børn D1—5

D1 Carl Emil Astrud (navnebevilling) f. 8.11.1913 i Næstved, i trykkerlære i A. Rasmussens Bogtrykkeri, Ringkøbing, udlært 1.5.1936; Den grafiske Højskoles mesterkursus 1947—49, mesterprøve 1949; er faktor i København, g. 1940 m.

Anna Marie Pedersen f. 1.11.1918; (D. af lagerforvalter Peder Pedersen, Ringkøbing).

Børn E1—2

E1 Lise Astrud f. 11.5.1945; E2 Inger Astrud f. 4.3.1951.

D2 Svend Børge Astrup Hansen f. 27.6.1915; kolonialkommiss, handelsskole 1935, stationsmestereksamen 1939 v. D.S.B., trafikassistent y. D.S.B., Tim st., g. 1940 m.

Ester Charles f. 23.11.1916; (D. af savværksejer Niels Chr., Ringkøbing) ekspeditrice (manufaktur) handelssk. 1935, husmoder.

Børn E1—2

E1 Niels Jørgen Astrup f. 14.2.1941; E2 Jytte Astrup f. 4.9.1944;

D3 Poul Aage Astrup Hansen f. 12.12.1917; typograf i Ringkøbing, formand for Ringkøbing Sygekasse, formand og kasserer for Dansk Typografforbund, Ringkøbing afdeling, var med i frihedsbevægelsen, g. 1941 m.

Magda Nordestgaard Madsen f. 15.4.1919; (D. af arbejdsmand Martin M., Tim st.).

Børn E1—3

E1 Ove Astrup H. f. 6.8.1942; E2 Knud Astrup H. f. 7.3.1946; E3 Per Astrup H. f. 19.4.1955.

D4 Frede Eigil Astrup Hansen f. 6.1.1920; murermeister i Ringkøbing, var med i frihedsbevægelsen, g. 1942 m.

Christa Nielsen f. 25.3.1920; (D. af arbejdsmand Niels Nielsen, Staby).

Børn E1—3

E1 Anna Astrup H. f. 11.8.1943; E2 Niels Erik Astrup H. f. 5.9.1944; E3 Jørgen Astrup H. f. 18.4.1950.

D5 Svend Aage Astrup Hansen f. 1.6.1923; hovmester, ugift.

C7 Karoline Kirstine Marie Knudsen f. 19.7.1898; damefrisør, g. 1937 m.

Lauritz Christian Pedersen f. 3.3.1892; (S. af malermester Daniel Pedersen, Lemvig) frisør i København.

C8 Meta Astrup Knudsen f. 28.2.1900, g. 1937 m.

Niels Søndergaard f. 31.3.1901; (S. af snedkermester S. i Holstebro) malermester i Holstebro.

Børn D1—3

D1 Gerda Søndergaard f. 25.10.1937, d. 31.3.1938; D2 Jørn Søndergaard f. 23.9.1939; i mellemsk.; D3 Willy Søndergaard f. 21.6.1943; i mellemsk.

C9 Kathrine Astrup Knudsen f. 7.6.1901; marketenderske hos R. Færch, Holstebro.

C10, C11 og C12 døde som små.

A4 B9 Petrine Sørensen

Jørgen Nielsen, g. m. B9

B9 Petrine Sørensen f. 1.1.1861 på Astrupgaard, d. 22.8.1921, g. 1888 m.

Jørgen Nielsen (smed) f. 14.12.1864, d. 19.11.1945; (S. af landmand Niels Jørgensen, Ølgod) udlært smed, smedeforretning i Lindbjerg, Ølgod, senere ejer af Bøgelevgaard, Ølgod, medlem af L. Mfs. afdelingsbestyrelse, formand for Krusbjerg Brugsforening i en årrække.

Petrine var ualmindelig proper og meget stille i sin færd; i sine svære lidelser til sidst (kræft) var hun gudhengiven og tålmodig.

Hendes mand, Jørgen Smed, var en vænnesæl mand med ægte vestjysk lune. Han kunne godt lide en god spøg og blev ikke let svar skyldig, men han var også en gudfrygtig mand og gjorde i mange år et stort arbejde for Luth. Missionsforening i Krusbjerg ved Ølgod.

Børn C1—8

C1 Søren Astrup Nielsen f. 10.12.1890; arvede Bøgelevgaard, vurderingsmand til ejendomsskyld, tillidsmand for Varde Bank, i L. Mfs. bestyrelses afdeling for Jylland, knyttet til søndagsskolearbejdet, g. 1923 m.

Mette Marie Clausen f. 18.7.1894; (D. af skomager Niels Cl. Borris).

Barn D1 Jørgen Nielsen f. 26.2.1933; Luth. Mfs. H. i Hillerød.

C2 Niels Chr. Bøgelev (navnebevilling) f. 9.7.1892, d. 1.6.1944; dimitt. fra Haslev Sem., lærer i Skive i mange år, i ligningskommissionen, i byrådet, formand for Skive Museum, leder af Indre Missions strengekor i Skive.

C3 Else Nielsen f. 16.9.1893; Rønde H., g. 1929 m. enkemand, manufakturist Christian Bach-Christensen, København f. 13.1.1896; fra Udbyneder, Randers amt, knyttet til søndagsskolearbejdet og revisor i Luth. Mf.

Barn D1 Henning Bach-Christensen f. 6.5.1924; flyverløjtnant, g. 1951 m.

Anna Elise Nielsen f. 15.9.1925; fra Bonderup, Hanherred, Faarevejle H.

Barn E1 Anette Bach-Christensen f. 30.12.1954 i Vojens.

C4 Andreas Chr. Nielsen f. 23.2.1895; smedemester i Vejle, kasserer for Vejle Smedemesterforening, g. 1924 m.

Magna Frederiksen f. 9.5.1899; (D. af murer Frederiksen, Vejle).

Børn D1—2

D1 Karen Margrethe Nielsen f. 11.6.1933; postassistent i København, g. 1954 m.

Helge Hjulmand f. 16.12.1925; overpostbud, København.

D2 Elle Nielsen f. 22.2.1935; trafikassistent i København.

C5 Anna Nielsen f. 12.12.1896; oldfrue på Hotel Westend, bestyrerinde på de gamles hjem i Ølgod fra 1938 til 1954.

C6 Kirstina Nielsen f. 19.10.1898; Rønde H., g. 1927 m.

Søren Astrup Møller f. 13.12.1896; (S. af B10 Dine Birkmose Sørensen og Jeppe Møller, skomager og centralbestyrer i Ølstrup) Tommerup H., gdr. i Finderup, formand for Finderup Mejeri i en årrække, medlem af L. Mfs. bestyrelse i 16 år.

Børn D1—4

D1 Jørn Bøgelev Møller f. 14.6.1928; L. Mfs. H. i Hillerød, landmand.

D2 Erik Møller f. 23.5.1930; Andelsskolen i Middelfart, koloniallærling.

A4 B10 Dine Birkmose Sørensen

Jeppe Møller, g. m. B10

D3 Dine Birkmose Møller f. 23.3.1933; sygeplejerske, L. Mfs. H. i Hillerød.

D4 Knud Møller f. 17.11.1939; Løgumkloster Eftsk.

C7 Emma Nielsen f. 8.6.1901; L. Mfs. H. i Hillerød, husbestyrerinde for broderen C2, efter hans død varmerulleforretning i Skive.

C8 Metha Nielsen f. 18.1.1904; L. Mfs. H. i Hillerød, g. 1932 m.

Christian Holm f. 4.10.1905; fra Krusbjerggaard, Krusbjerg, Ølgod, ejer af Hungebjerggaard, Ølgod, L. Mfs. H., Hillerød, formand for L. Mfs. ungdomsforening i Ølgod, knyttet til søndagsskolearbejdet, i sognerådet.

B10 Dine Birkmose Sørensen f. 29.6.1864 på Astrupgaard, d. 16.9.1905, g. 1889 m.

Jeppe Møller f. 7.3.1866; (S. af landmand N. Møller Pedersen, Lønborg) udlært skomager, landmand og skomager i Brejning, senere skomager og centralbestyrer i Ølstrup, Lervang.

Dine var velbegavet, mild og redelig. Et særkende for Søren Astrups børn er sans for hygge og renlighed, og hun var ikke en undtagelse. Som utrolig mange af slægten havde hun en

fin håndskrift. I den forbindelse ligger det nær at slutte fra håndskrift til evner. En kendsgerning er det i alt fald, at smuk håndskrift og gode evner ofte følges ad.

Dine døde af tuberkulose. Hun led meget i lang tid, kunne ikke tåle støj, så børnene måtte stå uden for vinduerne, når de ville synge salmer og sange for hende, der ligesom alle de andre søskende var en meget alvorlig kristen.

Jeppe Møller var først landmand, vist nok efter Søren Astrups ønske. De store gårdmænd regnede i de tider ikke meget med håndværkere og andre med stilling uden for landbruget. Man kunne endog i min ungdom høre den udtalelse: Han duer ikke til andet end at læse.

Jeppe Møller havde dog ikke lyst nok til landbruget. Han gik over til sit oprindelige erhverv skomageriet, så man kan i dette tilfælde med fuld ret anvende det gamle ord: Skomager, bliv ved din læst.

Han var nu på sin rette hylde og kunne have haft lyse dage, hvis ikke Dines svære sygdom og tidlige død (41 år gl.) havde kastet sine skygger over hans liv. Efter hendes død blev han en meget stille mand. Han passede sin gerning trofast og gik helt op i Luth. Missionsforening, og da der ikke var andre af den retning i Lervang, gik han troligt de 7—8 km til møder i Brejning, hvor der var mange af ovennævnte retning. »Men«, siger sønnen Søren C3, som har givet forannævnte oplysninger, »jeg tror ikke, han nogen sinde forvandt det med mor«.

Børn C1—5

C1 Niels Møller f. 3.1.1892; Tommerup H., gdr. i Bøllundtoft, Ølgod, g. 1933 m.

Dorthea Nygaard f. 14.1.1904; (D. af gdr. Anders N., Højmark, Lem) Tommerup H.

Børn D1—3

D1 Anders Nygaard Møller f. 1.6.1934; landbrugsmedhjælper;

D2 Ernst Nygaard Møller f. 5.3.1937, realeksamen, typograf-lærling; D3 Tage Nygaard Møller f. 5.9.1938 ved landbruget.

C2 Maria Møller f. 16.8.1894; Haslev H., g. 1925 m.

Vilhelm Bech Larsen f. 26.4.1897; (S. af smed Larsen, Ølstrup)

maskinisteksamen, maskinmester på Vejen el-værk, lærer på teknisk skole.

Børn D1—3

D1 Dine Beck Larsen f. 18.9.1926; sygeplejerske 1951 fra Frederiksberg Hospital, p. t. Centralsygehuset, Hillerød.

D2 Ellen Beck Larsen f. 1.1.1928; lærerinde 1951 fra Haslev Sem., p. t. i Silkeborg.

D3 Aksel Bech Larsen f. 26.8.1933; lærer fra Haderslev Statssem. 1955, p. t. soldat.

C3 Søren Astrup Møller f. 13.12.1896; Tommerup H., gdr. i Finderup, formand for Finderup Mejeri i en årrække, medlem af L. Mfs. bestyrelse i 16 år, g. 1927 m.

Kirsten Nielsen f. 19.10.1898; (se B9s datter C6 fra Bøgelevgaard, Ølgod).

C4 Metha Møller f. 19.12.1898; Haslev H., pensioneret sygeplejerske, bor sammen med søsteren C5.

C5 Anna Møller f. 31.10.1901; L. Mfs. H. i Hillerød, centralbestyrerinde i Lervang.

B11 Sara Andrea Sørensen f. 23.2.1866 på Astrupgaard, d. 20.2. 1916, g. 1890 m.

Kristen Madsen f. 16.3.1865, d. 18.11.1931; fra gården Kastbjerg, Debelmose, Borris, gdr. i Finderup, rejste som lægprædikant for Luth. Missionsforening 1910—31, i menighedsråd og værgeråd i mange år, var også ungdomsarbejder.

»Chr. Madsen og Andrea var jævne folk, der levede et virksomt liv, og som ved deres frisind og hjertelighed vandt sig mange venner, både nær og fjern. Deres hjem var meget gæstfrit (eks.: mine forældres bryllup stod hos dem, fordi min morfar byggede stuehus det år. Udg.) Andrea var en stille, trofast kvinde, der ofrede sig for sit hjem, der var meget pro-pert. Hun var en gudfrygtig kvinde, der udfyldte sin plads godt og var sin mand en god støtte i Luth. Mfs. virksomhed i sognet. — Chr. Madsen var velbegavet, havde let ved at fremsætte sine tanker, såvel mundtlig som skriftligt. Han var afholdt som Guds ords forkyn-der, en fredens mand, forstående

A4 B11 Sara Andrea Sørensen

Kristen Madsen, g. m. B11

og imødekommende mod anderledes tænkende og anderledes troende«.

Børn C1—10

C1 Kristine Madsen f. 28.4.1891, d. 5.7.1925; g. 1918 m. Emil Østergaard f. 1.11.1892; (S. af gdr. Østergaard i Lem) købmand i Ørnholm, nu i Herning, formand i skolekommissionen i Ørnholm, flere tillidshverv i kristelige kredse.

D1 Andrea Østergaard f. 24.12.1918; ansat på laboratoriet på Allerups fabrikker, g. 1943 m. Børge Briensborg f. 24.7.1920; (S. af politibetjent Nielsen, Svendborg) møbelpolstrer i Odense.

D2 Ketty Østergaard f. 18.1.1920; servitrice i København, g. 1950 m. Heinrich Chrone f. 27.1.1908; (S. af repræsentant Chrone i København) maler i København.

D3 Tage Østergaard f. 24.10.1921; købmand i Valby, g. 1943 m. Ulla Henriksen f. 23.4.1919; (D. af distriktsmontør J. Chr. Henriksen, Brødstrup).

Børn E1—3

E1 Dorthe f. 19.3.1945; E2 Annette f. 8.4.1947, d. 21.8.1947; E3 Charlotte f. 23.7.1948.

D4 Eva Østergaard f. 1.8.1923; direktrice ved »D. K. Kitler«, Østerbro, København.

D5 Kristen Gert Østergaard f. 25.4.1925; købmand i Horsens, g. 1954 m. Vivi.

C2 Anna Madsen f. 2.8.1893; har fødegården sammen med C8 og C10.

C3 Lavrids Kristian Madsen f. 10.3.1895; har en landeejendom i Finderup sammen med søsteren C4.

C4 Sørense Petrine Madsen f. 6.9.1896; se C3.

C5 Mads Madsen f. 5.1.1898, d. 6.1.1898;

C6 Mads Madsen f. 3.12.1898; vognmand (lillebil), g. 1931 m. Petra Astrid Laugesen f. 10.6.1910; (D. af gdr. og anlægger af Laugesens Have« i Brejning).

Børn D1—2

D1 Ruth Krista f. 10.11.1931; Tommerup H., kontorist.

D2 Jørgen f. 12.9.1941; på Vestjysk Gymnasium, Tarm.

C7 Kristen Astrup Madsen f. 4.7.1900, d. 1920.

C8 Else Kathrine Madsen f. 19.1.1903; har fødegården sammen med C2 og C10.

C9 Metha Madsen f. 4.7.1905; L. Mfs. H. i Hillerød, buffist i K.F.U.K., St. Kannikestræde 19, København.

C10 Jens Gammelgaard Madsen f. 25.7.1907; har fødegården sammen med C2 og C8, medlem af mejeribestyrelsen i Finderup i mange år.

Astrupgaardslægten eller Søren Astrups slægt: ialt 416 personer.

Ny Abildtrupgaard

Ny Abildtrupgaard hedder i dag Lyngkildegård og ligger i Vorgod sogn.

Den er på 97 tdr. land i dag. Jorden er sandmuldet med enge langs Rimmerhus Bæk, hvis vand man gennem kanaler har ledet ud over sandskrænter, der forvandlede til agerjord. En del af den lettere jord er beplantet; en bæk på jorderne nord for landevejen lå så højt, at der kunne laves springvand i haven fra den. I dag er både bæk og springvand forsvundet, da disse jorder er drænet.

Gården nedbrændte ved skorstensbrand i 1889.

Ny Abildtrupgaard ligger øst for Vorgod å og nord for landevejen Ringkøbing—Herning. Navnet Abildtrup stammer vist fra de store egeskove, som for ca. 500 år siden omgav Abildtrupgaard, og som der endnu findes rester af, f. eks. Barde krat med en mængde Abild = æble, så mange, at de endog har givet navn til Abildå, som løber til Vorgod å.

Ny Abildtrupgaard, en udbyggergård fra Abildtrup Nedergaard, var allerede 1733 en gammel forfalden gård. Fra en retssag ved vi, at gårdens brønd har stået på sin nuværende plads »fra Arilds tid«, d.v.s. så længe nogen kan mindes.

Fra 1688 til i dag har den været ejet af efterkommere af lavadelslægten Hvid.

Da Jens Pedersen Abildtrup, gift med A5 Karen Margrethe Christensen, overtog gården var den på ca. 260 tdr. ld., men der er siden skilt flere ejendomme fra: Rosenvang på 30 tdr. ld., en ejendom på 28—30 tdr. ld. Svalegaarden, udstykket 1907, på 37 tdr. ld., Hedevang, udstykket 1909, på 50 tdr. ld. og Enghave, udstykket 1910, på 14 tdr. ld.

En del af oplysningerne er fra Jens Abildtrups bog: Abildtrupgaard og dens beboere.